PERŞEMBE
22
MAYIS
1941

TAN EVİ
İSTANBUL, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, ISTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
ALTINCI YIL — No. 2068
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Bahçekapı'da : Yeni Açılan
KULA
Mensucat fabrikası T. A. Ş.
Büyük Mağazasını Görünüz.
Toptan —-Perakende

Yeni Bütçe Mecliste

Bütçe Müzakerelerine Gelecek Pazartesi Günü Başlanacak

Zam Yapılacak Vergiler

Maliye Vekili Fuat Ağralı

Ankara, 21 (TAN) — Bazı vergilere zam yapılması hakkındaki kanun lâyihalarının alâkadar encümenlerce müzakeresi ikmal edilmiştir. Önümüzdeki günlerde Meclis Umumî heyetine sevkolunarak müzakerelerine başlanacaktır.

Bu lâyihalarla kazanç vergisi başta olmak üzere hayvanlar vergisine, veraset ve intikal vergisine, bazı muafiyetlerin kaldırılması dolayısiyle muamele vergisine, dahilî istihlâk vergilerinden bazılarına, nakliye vergisine, damga resmine, tütün, tuz ve içkilerden alınan müdafaa vergisine ve tayyare resmine bir mikdar zam yapılmaktadır. Posta ve telgraf mürasele ücretleriyle telefon abone bedellerinden, bina vergisinden, ecnebî memleketlere ihraç olunacak mevattan alınması derpiş olunan müdafaa vergileri de yeni varidat temin eden vergiler arasındadır.

Bütçe Encümeni

Zarurî ve Âcil Olmıyan Her Türlü Masrafların Tehiri ve Tasarrufa Âzamî İtina Gösterilmesi Temennisinde Bulunuyor

Ankara, 21 (TAN Muhabirinden) — 1941 yılı bütçesi bugün Büyük Millet Meclisi heyeti umumiyesine tevdi edilmiştir. Pazartesi gününden itibaren müzakeresine başlanacaktır. Meclis, bugünkü toplantısında bütçe müzakeresinin devamı müddetince her gün saat 14 te toplanılması teklifini kabul etmiştir.

Muvazenei umumiye kanun lâyihasında devlet bütçesine dahil dairelerin 1941 yılı masrafları karşılığı olarak hükûmetçe teklif edilmiş olan 304.971.662 liraya mukabil bütçe encümeninin tesbit eylediği mikdar 309.734.307 lira ve bu masraflar karşılığı olarak hükûmetçe tahmin olunan 305.235.550 liraya mukabil bütçe encümeninin varidat tahminleri ise 309.734.001 liradır.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 2)

O Halde Niçin Harp Ediyorlar?

Amerika Hariciye Nazırının sulh prensipleri hakkındaki beyanatı, Amerikanın harpten sonra da liberal bir dünya sistemi kurulmasını istediğini gösterir. Fakat garipdir ki, Berlin radyosu, Almanyanın da ayni maksatlar için harbettiğini iddia etmektedir. Almanya ile Amerikanın sulh gayeleri arasında bir fark olmadığına göre hatıra gelen sual şudur: "O halde niçin harbediyorlar?„

M. Zekeriya SERTEL

Şimdiye kadar Ingiliz ricali harpten sonra dünyaya vermek istedikleri şekil hakkında sarih ve kat'i hiçbir şey söylemediler.

— Birinci gayemiz harbi kazanmaktır. Harp bittikten sonra sulh gayelerimizi söyliyeceğiz, demekle iktifa ettiler. Yalnız daha âdil, daha hür bir dünyaya kavuşmak için harbettiklerini tekrar ettiler.

Ingiliz ricalinin sulh gayelerini izah etmekten içtinap etmelerinin muhtelif sebepleri vardır. Bu sebepler üzerinde burada uzun uzadıya durmıya lüzum yoktur, yalnız bu münasebetle Amerikan matbuatında başlıyan neşriyat dikkate şayan yeni bir mesele ortaya çıkarmaktadır.

Amerikan gazetelerine göre Ingiltere ile Amerika günden güne birleşip kaynaşmakta ve orta ya yeni bir Anglo-Sakson ünitesi çıkmaktadır. Bu harpten sonra bir realite olarak tahakkuk edecek olan bu Anglo-Sakson birliğinde şüphesiz hâhim rol Amerikalıların elinde olacaktır. Çünkü Ingiltere nüfusça, sanayice. ve kuvvetçe Amerikadan küçüktür. Harbi Ingiltere değil, Amerikanın yardımiyle Anglo-Sakson birliği kazanacaktır. Binaenaleyh sulh şartlarını ve yarınki dünya nizamını tayin edecek olan Ingiltere değil, Amerika olmak lâzımgelir. Ingiliz ricalinin şimdiye kadar bu hususta sükûtu tercih etmeleri nin sebebi de, sulh şartlarını ve yeni dünya nizamını tayin hususunda kendilerinde söz hakkı görmemeleridir.

★ ★

Bu neşriyat ne dereceye kadar Amerikan efkârı umumiyesinin fikirlerine tercüman olmaktadır, bilmiyoruz. Fakat bu iddia bize Amerika Hariciye Nazırı Cordel Hull'ün evvelki gün sulh gayeleri hakkında vâki olan beyanatının büyük bir ehemmiyeti olduğunu gösterir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7)

"Kartal Taburu" nu teşkil eden Ingiliz pilotlarının tayyareleri

AFRİKA CEPHESİ

Amba-Alagi'de 18 Bin İtalyan Esir Edildi

Dük d'Aoste ve Beş General Teslim Oldu

Kahire, 21 (A. A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği: Libyada, Tobrukta vaziyette hiç bir değişiklik yoktur. Sollum mıntakasında, motörlü kesif kollarımız, yeniden düşmanı şiddetli surette hırpalamışlardır.

Habeşistanda, Dük d'Aoste, refakatinde beş General ve bir mikdar yüksek kurmay subay olduğu halde, Amba - Alagi mıntakasındaki bütün techizatın tevdiinden sonra, dün teslim olmuştur. Bu mıntakadaki muharebe

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7)

İngiltere Daha Süratli Yardım İstiyor

BAHRİYE NAZIRI

"Artık Bunun Zamanı Gelmiştir„ Dedi

Londra, 21 (A.A.) — Dün Londrada bir nutuk irat eden Bahriye Nazırı Alexander ezcümle şöyle demiştir:

"Daha çok ve daha acele gemi istiyoruz. Donanma için daha çok topla daha çok ve daha süratli tayyareler istiyoruz. Bazı ahvalde filolarımızın himayesi için kısa menzilli tayyare dâfii toplarına da çok ihtiyaç hissediyoruz. Bugünkü harp bir silâh harbidir. Bu harp için Almanlar seneler denberi hazırlanmışlardır. Biz

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5)

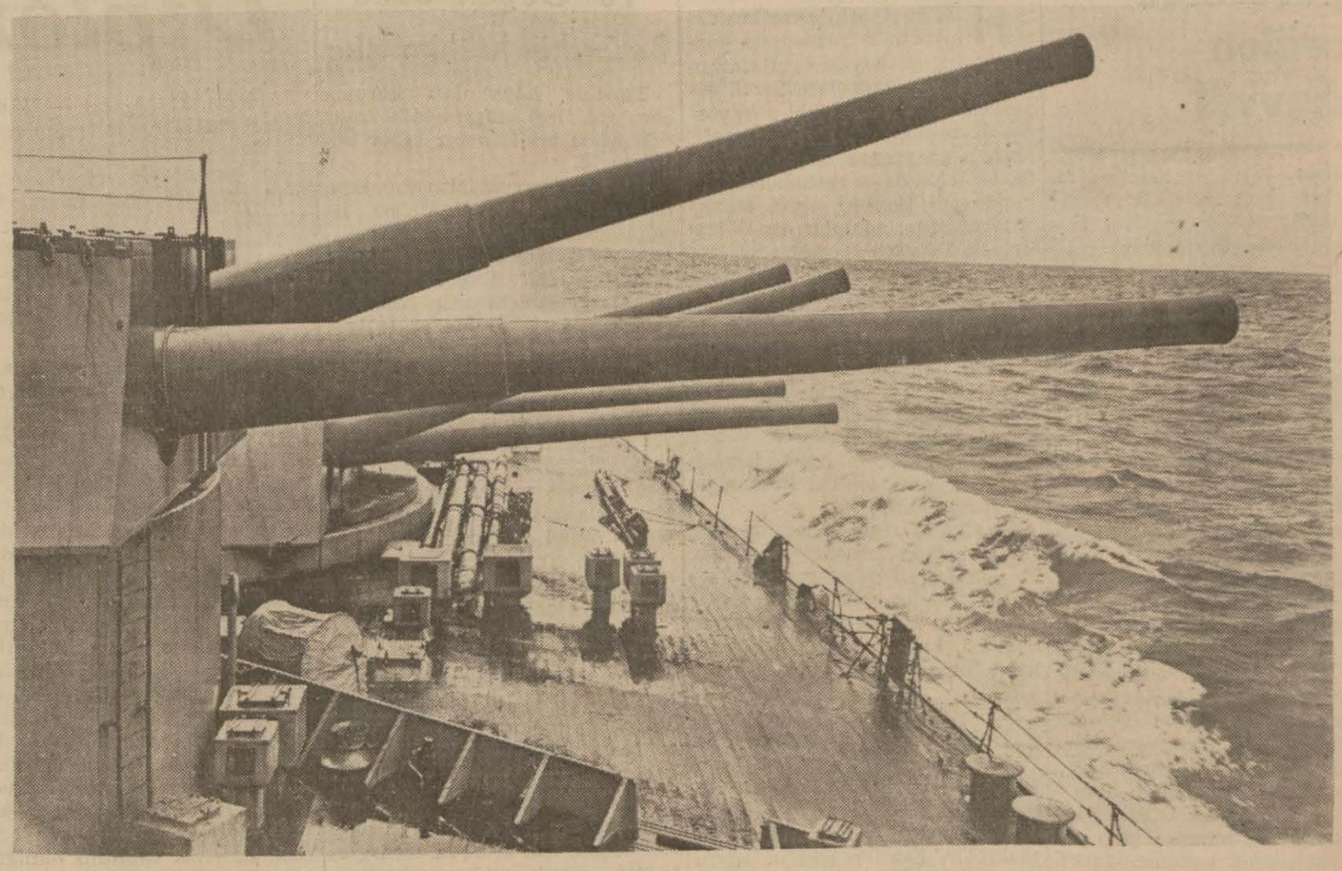

Giride denizden yapılan ihraç teşebbüslerini önlemek üzere adanın müdafaasına iştirak ettiği muhakkak sayılan Ingiliz donanmasının en modern cüzü tamlarından biri: "King Jorge V" zırhlısı seyir halinde

Girit Harbi Kızışıyor

Paraşütçülerin Mühim Kısmı İmha Edildi

Hava Yoliyle Getirilen 1 Fırka Nazi Askeri Harbe İştirak Ediyor

Denizden de İhraç Teşebbüsü Yapıldı

Londra, 21 (A. A.) — Avam Kamarası bugün toplanır toplanmaz başvekil Giritteki vaziyete dair aldığı son haberleri bildirmiştir. Başvekil Churchill, ezcümle şunları söylemiştir:

"Suda koyunda hava yolu ile nakledilen kıtalar dün saat 16.40 da yeni hücumlar yapmışlardır. Takriben 3,000 kişi yere inmisse de saat 18,30 da bunların büyük kısmı esir edilmiş veya öldürülmüş bulunuyordu. Carpışmalar devam etmiş ve saat 21 de vaziyete hakim olduğumuz bildiril-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 1)

Giritteki müttefik kuvvetlerin kumandanı General Freyberg, yeni Zelandalı kıtaatı teftiş ederken

Sivilingrad - Uzunköprü Hattı İçin Dimetoka'da Müzakereler Yapılıyor

Bu Demiryolu, Muvakkaten Türkiyede Demiryolları İdaresi Tarafından İşletilecek

Ankara 21 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, Sivilingrad - Uzunköprü demiryolu üzerindeki köprülerin tamir edilmesi ve bu demiryolunun Türkiye Devlet Demiryolları idaresi tarafından muvakkaten işletilmesi hakkında Dimetoka'da teknik müzakereler cereyan etmektedir.

Hür Fransız Kuvvetleri

Dün, Suriye Topraklarına Girdi

Hudutta Bulunan Bir Fransız Alayı da Bu Kıtaata İltihak Etti

Londra, 21 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansına Suriye hududundan gelen bir telgrafa göre, Hür Fransız kuvvetleri, Suriyeye girmişlerdir. Bu telgrafın ilâveten bildirdiğine göre, Suriyedeki Fransız kıtalarında müşahede edilen şiddetli aksülâmel emareleri, Hür Fransızlara, belki de müzaheret görecekleri ümidini vermektedir. Bahis mevzuu olan Hür Fransız kıtalarının miktarı ve ne gibi şerait içinde Suriyeye girmiş olduğu bilinmemektedir.

Bir alay iltihak etti

Londra, 21 (A.A.) — Suriye hududundan Müstakil Fransız ajansına gelen bir telgrafa göre, maruf bir Albayın kumandasında bulunan bir Fransız alayının Suriyeye girmiş olan Hür Fransız kuvvetlerine iltihak ettiğine dair emareler vardır.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 4)

Askerî Vaziyet

GİRİDİ İŞGAL TEŞEBBÜSÜNÜN EHEMMİYETİ

Askerî mütehassısımız yazıyor

Almanların Girit adasını işgal teşebbüsü, Akdenizde yeni bir harp safhası açmıştır. Bu safhaya münakale yolları harbi ismini verebiliriz.

Girit adası, Yunanistandan Suriye ve Irak'a geçmek istiyen Almanların yolu üzerine dikilmiş büyük bir duvardır. Girit ve Kıbrıs adaları İngilizlerin elinde bulunduğu müddetçe, Almanlar ele geçridikleri Yunan adalarından ve İtalyanın işgali altında bulunan Onikiadadan kâfi derecede istifade edemezler. Bu adaları basamak olarak kullanmak suretiyle Suriyeye tayyare gönderebilirler. Fakat ağırlıklarını nakli için tayyare kâfi değildir. Rodostan Suriyeye nakliye tayyareleri ile asker nakledilebilir, fakat top, tank, ve külliyetli harp malzemesi nakli için Almanların Ege denizine hâkim olmaları şarttır.

(Sonu: Sa: 4; Sü: 4)

Fransa, Harbe Girmemeği Taahhüt Etti

Birleşik Amerika İse MütarekeŞartlarından Ayrılmıyacağına Dair Teminat İstiyor

Vaşington, 21 (A.A.) — Vichy hükûmetinin Amerikadaki Büyük Elcisi Henri haye Amerikan limanlarında bulunan Fransız vapurlarının nezaret altına alınmasını dün Cordell Hull nezdinde protesto etmiştir.

Fransız Büyük Elçisi Haye, gazetecilere beyanatta bulunarak demiştir ki:

"— Cordell Hull ile konuşmalar esnasında harbe girmemeyi taahhüt ettiğimizi söyledim. Fakat Fransız milletinin, ihtiyaç-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6)

GÜNLER GEÇERKEN

Cinnet İle Deha

Yazan: Refik Halid

Şu sırada Matbuatta deli ve delilik bahisleri çok geçiyor. Bazı delileri akıllılardan ayırt etmek şüphesiz ki, herkesin kârı değildir. Hüküm vermek için ilim ve ihtısas ehlinin hasta sanılanı müşahede altına alması icap eder. İlle cinnetle dehanın birleşir gibi olduğu hallerde ekseriya tıp bile kararında güçlük çekebilir; nerede kaldı ki, bu hususta malûmatları kulaktan dolma olan bizim gibiler - yapılan cidden acayip işlere, girişilen teşebbüslere bakarak faili veya fiil hakkında - "delinin biri! Deli işi! Delice bir hareket!" diye hüküm verebilsinler, dâhiyi deliden ayırabilsinler!

Size bu meseleye ait hoş bir vaka anlatacağım:

Bir zamanlar dünyanın belli başlı bir deli hekimi ve hususî bir timarhane müdürü olan Doktor Blanş'a, dostlarından meraklı bir ecnebi kendisini yemeğe çağırmasını ve sofrada da bir deli bulundurmasını rica eder; hekim de arzusunu yerine getirir. Ertesi akşam buluşurlar. Masada ev sahibiyle beraber iki yabancı daha vardır: Birisi, gayet ciddî, âlim tavırlı, pek dürüs giyinmiş, sükutî bir zat... Öbürü taranmamış uzun saçlariyle, mavi renkte lâübali elbisesiyle, gözleri fırıl fırıl dönen, çenesi hiç durmıyan, bir teviye münakaşa çıkarıp fikrini müdafaada şiddet ve hararet gösteren iri yarı bir adam. Yemeğin sonuna doğru meraklı ecnebi doktorun kulağına eğilir, bu coşkun misafiri işaret ederek usulcacık der ki: — Size çok teşekkür ederim, deliniz hakikaten tipik bir cinnet nümunesi!

Doktor Blanş şaşalar ve şu cevabı verir: — Asıl deli ötekidir; sizin deli sandığınız zat ise meşhur romancı Balzak'tır!

Üç Fransa

Fransız Siyasetinde Görülen Tahavvül

Mareşal Petain ve Nazırları, ilk günlerde, Fransaya siyasi ve idari veçhesini verecek kanunları hazırlamışlardır. Hükûmet eski metodları değiştirmek için kendisini hiçbir kayda tâbi tutmamıştır. Mücadeleleri ile caddeleri ve Parlâmentoyu harekete getiren partiler kalkmıştır. Dış politikaya gelince, Almanya onu eski müttefikleri ile alâkasını kesmiye mecbur etmiştir.

Mareşal Petain'e ve mesai arkadaşlarına, halk âbide - lerinin gövdesinden tarihi: "Hürriyet, Müsavat, Uhuvvet,, ru - muzlarını sildirten saik, sadece, hezimetin mesuliyetini omuzlarına yükliyebilecekleri eski rejime karşı duydukları hiddet değil di. Onlar böyle hareket etmişlerdi: Çünkü kanidiler ki, kendi dictatorial idareleriyle Fransız Cümhuriyetinin rejimi arasında tam bir mübayenet vardır. Ve bunun içindir ki, onlar, o hareketleriyle göstermek istediler ki, milli bünyenin binasını, yep yeni ve eskisinden tamamen farklı temeller üzerine kuracaklardır Bunu yaparken, o zamana kadar cari olmuş bulunan prensiplerin de tam tersini güdeceklerdir.

Onların yaptıkları ilk kanuni ıslahat, kongrenin 30 haziran 1940 da verdiği reyle, 1875 te kurulan idari teşkilâtı lâğvetmek oldu.

Henüz lâfzen mevcut bulunan demokratik sistemin yeniden teşekkülüne yardımı dokunabilecek bütün sebeplerden kurtulmak hususunda bu derece acele davranılması - Çünkü bu karar, Almanyayla mütarekenin imzalanışından sekiz gün sonra verilmişti - en ufak bir şüpheye bile mahal bırakmadan gösteriyordu ki, iktidarı ele alan yeni ekip, hakiki bir inkılâp başarabilmenin bütün sebeplerini hazırlamak, ve bütün engellerini ortadan kaldırmak lüzumunu müdriktir.

Yeni sistem, senato ve meclisi mebusan âzalarından üçte biri - nin iştirakiyle yapılan bir toplantıda ittifakla kabul olundu. Mareşal Petain, milli nizamın tesessüsü için, bütün milletin rey vermiye çağırılacağı bir plebisit yapılmasını muvafık görüyordu. Fakat bu şekilde bir reyiâm şu ana kadar yapılmadı. Bundan sonra uzun müddet yapılmasına da ihtimal verilemez..,

★ ★

İlk günlerde Mareşal Petain, ve nazırları, Fransaya siyasi ve idari veçhesini verecek kanunları ve tedbirleri hazırladılar.

Bu arada, hükûmetin toplantılarını içinde yaptığı "Vichy"deki Parkoteli, millete vaadolunan "yeni" leşmenin metotlarını ve çerçevelerini imal eden bir lâboratuar haline girdi.

Bütün bunlar, doğum halinde bulunan bir rejimin teşekkülüne ait alâmetlerdi. Ve bu alâmetler, hariçteki müşahitlerin kat'î istidlâllerde bulunmalarına müsaitti. Bunun içindir ki, - henüz elimize müsbet vesaik geçmemiş bulunmasına rağmen - bu derin tahavvülün, ana hatları, veya hiç değilse, teferrüatı hakkında bir fikir edinmek imkânsız değildir.

Muhakkak olan bir şey var - dır: Yeni hükûmetler, daima, ârayi umumiyeye ve bütün halk teşekküllerine karşı hasım vaziyeti alırlar. Son 65 yıllık tecrübelerin telkin ettiği hakikat budur.

Nitekim, 11 teşrinievvel cuma günü, "resmî gazete" vasıtasiyle Fransız milletine bir mesaj neşrolunmuştu. Fransa Cümhuriyeti nâmına neşredilen bu mesajda, devlet şefi - ki, bu sıfat "Cümhurieisi" titrinin yerine kaim olmuştur - hürriyeti, mefsuh hükûmetin bütün künahlarını sırtında taşıyan bir mesul olarak seçiyordu.

Dikkat edenler görmüşlerdi ki, ayni "resmî gazete" nin diğer sayfaları, mücrim hürriyeti takyit eden kanunlar, nizamlarla doluydu. Bu arada nahiye ve belediyelerden halka doğrudan doğruya verilen kat'i emirlerden de belliydi ki, demokrasinin en küçük izleri bile ortadan kaldırılmış, ve valiler, - tıpkı ikinci imparatorluk devrinde olduğu gibi- intihaplı rejimlerde mevcut bütün kontrollerden tamamen muaf tutulmuşlar, ve tam bir salâhiyete sahip edilmişlerdi. Ve bunlar sadece, merkezî otorite - nin emrindeydiler.

★ ★

Hükûmet, eski metotları değiştirmek hususunda kendisini hiçbir kayda tâbi tutmuyordu. İdari kadroları, kendi gayesine uygun bir şekle sokuyordu. Resmî gazete - kı, müstefit olunabilen yegâne şahittir - istifa, ve tekaüde sevk haberleriyle dolu idi. Belli ki, rejim, teşkilâtla birlikte, adamları da değiştiriyor. Bundan da anlaşılıyordu ki, ilk endişe, hükûmetin mevkiini sağlamlaştıracak tedabiri almaktır. Ikinci reislik makamı, bir veliahtlik gibidir. Nasıl, Hitler, kendine halef olarak, evvelâ Mareşal Göring'i, sonra da Rudolf Hess'i tayin ettiyse, bugünkü Fransada da, devlet şefi vazife göremiyecek bir mevkide kaldığı takdirde, onu, amiral Darlan istihlâf edecektir.

Bugün, Mareşal Petain'in etrafını birçok kanun vâzileri, idare, ve politika adamları çevirdiği gibi bir "devlet konseyi" de teşkil edilmiştir. Fakat bu konseyin vazifesi, kabine kararlarına hukuki bir şekil vermekten ibaret gibidir.

Vichy Fransası, hürriyetten olduğu kadar, müsavat mefhumundan da müteneffir görünüyor. Bu husus, bilhassa milliyete müteallik kanunlarda daha bariz bir derecede kendini hissettirmektedir. Esasları ırki iddialara müstenit bulunan bu kanunlar, Nazi Almanyasında, ve faşist Italyada cari bulunan mevzuattan mülhemdir. Tıpkı Almanya - da, ve Italyada olduğu gibi, Museviler, ve beyazdan gayri ırklara mensup olanlar, daha fena muameleye maruzdur. Bunun içindir ki, bundan böyle, Fransız mebuslarından Diagne ve Condace gibi koyu renklilerin, ve Leon Blum'un George Mandel gibilerin hükûmet toplantılarına girebileceklerine inanmak imkânsızdır.

Mücadeleleriyle caddeleri ve parlâmentoyu harekete getiren partiler ortadan kalkmıştır. Zaten münakaşa serbest değildir. Eski muhariplerden müteşekkil kuvvet, kralcı Xavier Vallat'nın riyasetinde disipline edilmiştir. Bittabi, Xavier Vallat da, Mareşal Petain'in emrindedir. Fransaya döneceği bildirilen, - ve gelecek günlerin meçhul, ve belki de korkunç aksülâmellerine karşı Fransanın elinde müstakbel bir koz sayılan - iki milyon harp esirini tensik etmek vazifesi de, bunlara verilmiştir.

Fransada, siyasi ziddiyete, muhalefete gelince, yok gibidir. Vâkıa, başında Marcel Déat'nın bulunduğu bir grup, muhalefete benzer bir harekete davranır gibi olmuştu. Fakat Marsel Dèat başladığı hareketi yürütemiyeceğini kestirmekte gecikmedi. O şimdi, Pariste oturmayı tercih etmektedir. Ve hareket tarzına bakılırsa, orada, Alman himayesine sığınarak Vichy aleyhindeki tenkitlerine devam etmek imkânını bulacaktır. Şimdi nasyonal - sosyalist isimli bir parti kurduğu söylenilen eski komünist mebuslardan Jacques Doriot da Alman işgali altındaki Pariste bulunmaktadır.

★ ★

Vichy hükûmetinin harici politikasına gelince, Almanya, onu, bütün eski mütte - fikleriyle alâkasını kesmiye mecbur etmiştir. Oran hâdisesini müteakip, Ingilteredeki Fransız maslahatgüzarı da geri çağırılmıştır. Şimdi lüzum hâsıl olduğu takdirde, işgal altında bulunmıyan Fransa, Ingiltereyle ancak, Isviçrenin tavassutiyle temasa gelebilmektedir.

Amiral Leady'nin gelişi, Vichy hükûmetinin Amerikayla temaslarını normal bir hale sokmuştur. Fakat, Cümhurreisi Roosevelt'in Mareşal Petain'e gönderdiği ilk mesaj, demokrasinin başlıca prensipleri "hürriyet, müsavat, ve adalet,, mefhumlarına sadakati mutazammındır. Roosevelt, bu mesajiyle anlatmakta - dır ki, demokratlar muzaffer olduğu takdirde, bugün, bu umdeleri inkâr etmekte olduğu görülen Vichy'nin ömrü de sona ermiş sayılacaktır.

Acaba, cereyan eden bütün bu hâdisat karşısında, Fransız milletinin düşüncesi nedir? Fransada sansürün umumiliği ve şiddeti, bu sualimize, oradan yükselecek bir sesin cevap vermesine mânidir. Bunun içindir ki, biz, bu sualin cevabını, bazı emareler - den istidlâle çalışmak mecburiyetindeyiz.

Mareşal Petain, 11 teşrinievvel, 1940 tarihinde Fransız milletine hitap eden mesajında şöyle diyordu:

"— Bir inkılâp, sade kanunlar veya yasaklar konulmasiyle başarılamaz. Ve bir inkılâbın muvaffak olabilmesi için, milletin, o kanunların ve o yasakların lüzumuna inanması ve itaatkâr davranması şarttır!,,

Hiç şüphe yok ki, Fransızlar, kendileri için, bir "yeni nizam,, ın mutlak lüzumuna çoktan kani olmuşlardır. Acaba Fransızlar, Faşizmin taklidi mahiyetinde bir yeni nizamın teessüsüne taraftar mıdırlar? Yoksa onlar, mazinin harabesi üzerine, teşekkülâtının bütün makul anasırı, bugünkü harekâtın acı derslerinden mülhem olacak mütekâmil bir demokrasi yaratmak emelinde midirler?

Fransanın istikbali, bu sualin cevabında mündemiçtir!

Hayvan Koruma Cemiyetinin Çalışmaları

Cemiyetin Hizmetleri ve Geçen Sene Başardığı Mühim İşler

Türkiye hayvanları koruma cemiyeti 1940 senesi içinde başardığı işleri bildiren bir rapor neşretmiştir.

Raporda hayvanların sadakati, sevkitabiileri ve çalışmaları ile sahiplerine yaptıkları yardımlara ait birçok orijinal malûmat bulunmaktadır. Raporda verilen izahata göre; cemiyetin geçen seneki faaliyeti Erzincan felâket mıntakası ile Bursa seylâbı sırasında vukua gelmişti. Bu mıntakalarda yaralanan, aç kalan hayvanların imdadına koşan cemiyet Ingiltere himayei hayvanat cemiyetinden de 200 sterling yardım görmüş ve bu para ile 700 den fazla büyük baş hayvanı tedavisi ikmal edilmiştir.

Zelzele esnasında vukua gelen hâdiselerin hikâyeleri şu şekilde anlatılmaktadır.

"Köpeğin biri uykusu ağır olan sahibini uyandırabilmek için entarisinden sürüklediği, havladığı için yukarıki katlardaki ev halkını da uyandırmış bu suretle ev halkı zelzelede ölmekten kurtulmuştur.,,

Yine raporda yazıldığına göre "Bir kadın harap şehirden kaçıp kurtulmak için acele ile trene yetişmek üzere evden çıkarken çocuğunu beşikte unutmuş fakat evin köpeği çocuğu kundağından yakalayıp sürükliye sürükliye trene kadar getirmiştir.

Cemiyetin hizmetleri

Zelzele felâketinde cemiyet Samsun vilâyeti ile Erbaa ve çarşamba köylerinde 438, Bursa seylâp mıntakasında da 17,875 büyük baş hayvanın hayatını kurtarmıştır.

Cemiyet bu yıl müteaddit müsamereler vermiş ve ilk defa olarak, Amerika ve Avrupa dillerinden hayvanları korumaya ait eserler tercüme ettirerek mektep kütüphanelerine yollamıştır.

Bundan başka mekteplere, Devlet Demiryolları ve binaları istasyonlarına asılmak üzere tablolar tabettirilmiş ve yollanmıştır.

Cemiyet her sene olduğu gibi bu sene de Büyükada ve Heybeliadada hayvanlarına iyi bakanlara 65 er lira mükâfat vermiştir.

PİYASADA:

Fındık Fiyatları Yükselmeğe Başladı

Dün muhtelif memleketlere 222 bin liralık ihracat yapılmıştır. En ziyade Isviçreye fındık, Romanyaya nohut, Italyaya deri gönderilmiştir.

Alman firmaları Marmara havzasından tütün almaktadırlar. Izmirden aldıkları tütünleri de sevketmiye başlamışlardır.

Son günlerde fındık fiyatları yükselmektedir. Fındık fiyatları 52 kuruştur. geçen hafta içinde 38 kuruştu, fiyatların bu derece de artmasındaki sebep, Isviçre, Isveç, Almanyadan fındıklarımıza karşı taleplerin çoğalmasından ileri gelmektedir.

Kuzu Etine Narh — Fiyatları Mürakabe Komisyonu bugün toplanarak şimdiye kadar kuzu eti hakkında yapılan tetkikler hakkında son bir karar verecektir. fiyatları mürakabe bürosu, kuzu etine fiyat konulmasına taraftardır.

Iplik Kontrolü — Mıntaka iktısat müdürlüğü müfettişleri, iplik tevziatını kontrol etmektedirler. Bu kontrol esnasında, bir sınaî müessesenin satın aldığı iplikleri, tezgâhlarında kullanmadığı sabit olmuştur. Bu iplikler istirdat edildiği gibi, müessese sahibi hakkında da tahkikat yapılmaktadır.

Ziraat Enstitüsünden Mezun Olanlara Diplomaları Verildi

Ankara, 21 (A. A.) — Yüksek Ziraat enstitüsünde bugün seçkin bir davetli kütlesi huzurunda yapılan bir törenle bu yıl mezun olan gençlere diplomaları verilmiştir.

Merasim, saat 10.30 da istiklâl marşi ile başlamış ve yüksek ziraat enstitüsü rektörü Süreyya Gencan'ın bir hitabesiyle açılmıştır.

Rektör hitabesine, muzaffer hür ve müstakil vatanımızın, müstakbel saadet, servet ve şeref ordusunu vücude getirecek gençlerin içinde ayrı bir bölük teşkil edecek olan genç arkadaşlara bugün şahadetnamelerini tevzi etmekle yüksek ziraat enstitülerinin pek mütesna bir zevk duymakta olduğunu ifade ederek başlamış ve 33 senesinde kurulan ve 934 senesinden bugüne kadar ziraat, veteriner, orman, tabii ilimler ve ziraat sanatları fakültelerinden mürekkep olan müessesenin sekiz sene zarfında memlekete 934 mezun vermiş ve kurulustanberi burada üçü ecnebi olmak üzere 36 gencin doktora ve 3 gencin de habilitasyon mesaisi verdikleri ve şimdiye kadar 307 çeşit neşriyat yapılmış olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Rektör, gençlere hitap ederek demiştir ki:

"Biliyorsunuz ki, müstakbel inkişafımızın taze fidanlığı sizsiniz. Simdiye kadar yapılan şeyler şimdiden sonra da tekâmül yolu üzerinde en büyük hızla yürümek için sizin hamlelerinizi bekliyor. Vazifelerinizin ve size lâyik olan başarıların ne kadar büyük olduğunu anlamak için hangi babaların evlatları, hangi tarihin sahibi bulunduğunuzu hatırlamak kâfidir. Kısa bir kelime ile daima düşününüz ki, Türksünüz, yalnız bu düşünce ne kadar muvaffakıyete namzet ve ne derece çok çalışmak mecburiyetinde bulunduğunuzu size göstermiye kâfidir. Düsturunuz şu olsun: Çalışmak, namus, fedakârlık.

Buna mukabil sizi bekliven de muvaffakıyet, şeref ve saadettir.

Bu nutka mezunlar namına güzel bir karşılık verilmiş ve hararetle alkışlanmıştır.

Nutukların bitmesinden sonra mezun olan 137 talebeye diplomaların ve mükâfatların tevziine baslanmıştır. Birinci, ikinci ve üçüncü derecede mezun olanlara hatıra olmak üzere birer saat hediye edilmistir.

Bu seneki mezunlar

Yüksek ziraat enstitüsünün veteriner ve ziraat kısımlarından derece alarak çıkmış olan gençler sunlardır:

Veteriner kısmından: Namık Buharalılar birinci, Mustafa Peker ikinci ve Mesadet Pekin üçüncü.

Ziraat kısmından: Kâzım Bayraktar birinci, Kemal Yüksel ikinci ve Muharrem Özsuyolcu üçüncü.

Enstitünün muhtelif şubelerinden bu yıl mezun olan gençlerimiz sunlardır:

ZİRAAT FAKÜLTESİNDEN:

Vehbi Mengüç, Recep Boztok, Cemil Emre, Fuat Batur, Hamit Öztan, Arif Dinamit, Ferdi Germen, Bürhanettin Acar, Mustafa Gürsel, İlhami Anrıverim, Hızır Nurikoğlu, Sadettin Derin, Servet Arrer, Talip Alpaslan, İsmail Ergümenç, Orhan Ortaç, Enver Arıkan, Hüsamettin Anıl, Nazmi Gürdal, Müserref Öztüzün Muharrem Özsuyolcu, Nebil Aybar, Numan Unman, Ali Timuçin, Kâzım Ulucam, Emine Ausan, Nazım Demirgüç, Cevdet Güclü, Hüseyin Önen, Salih Kişi, Sevket Sipahi, Muharrem Tezer, Hidayet Oktan, Kemal Yüksel, Mesut Dalaman, Şeref İnankur, Mustafa Soylu, Fehmi Özgen, Ali Kemal Duran, Mesut Ören, Sevket Özberk, Kâzım Bayraktar, Mehmet Reşat Atıl, Ahmet Tınazav.

VETERİNER FAKÜLTESİNDEN: Rebii Durusan, Mehmet Demir, Safa Özgüner, Ahmet Güran, Ömer Boğrün, Aral Gürsel, Süleyman Unal, İbrahim Dursun, Enver Aktaş, Selim Şener, Hasan Kansoy, Sabahattin Göktan, Ömer Şener, Niyazi Açıksöz, Ali Ölmez, Sabri Oruç, Sait Abusoğlu, Kemal Damar, Vecihi Yüce, Mitat Çetiner, Ahmet Atlı, Muzaffer Unar, Sabahat Gündüz, Namık Buharalılar, Pakize Göktürk, Mükerrem Koca, Emin Unan, Sabahattin Yozgat, Yusuf Eralp, Halil Sayman, Mesadet Tekin, Ahmet Aslanlı, Mustafa Peker, Sabahattin Ertuğrul, Enver, Ersoy, Sıtkı Yalvaç, Vahap Karakaş, Ahmet Demirel, Emin Baykal, Seref Özen Sadettin Turgay, Recep Güven, Yaşar Özen, İsmail Ersoy, Fikret Akın, Hüsevin Küçük, Ziya Birkan, Nuri Barlas, Orhan Turtin, Bahaettin Tuncay.

ORMAN FAKÜLTESİNDEN: Osman Esit, Faik Atayurt, Şükrü Ekin, Macit Gülçür, Hüseyin Çalık, Burhan Erdemgil, İdris Simik, Avni Erenbaş, A. Fethi Fethi Ribar, Affan Beyazkurt Ahmet Aksoyer, Mehmet Biner Tevfik Kutlay, Ali Erdoğan, Baki Kasaplıgil, Necmi Sanyer, Sadi Ertoğan, Mahir Erisbo, Abdurrahman Ereke, Nizami Akova Muvaffak Soylu, Ali Ünlüsoy Baki Acar, Mehmet Yalçın, Fahrettin Alperten, Hüseyin Arıkan Nizamettin Acar, Fikret Güler Ali Eren, Niyazi Kerimoğlu, Ahmet Eğemen, Tevfik Palas, Mevlût Erel, Mesut Erden, Nail Erenasi Akalp, Orhan Vural.

Umumî Siper Ve sığınaklar Kazdırılacak

İşlerin Çabuk Bitirilmesi İçin Hafif Cezalı Mahkûmlar da Yevmiye İle Çalıştırılacak

Dahiliye Vekâletinin vilâyete gönderdiği tamimde; bir hava taarruzu esnasında halkın cadde ve sokaklara dökülerek kaçmağa teşebbüs etmelerinin pek büyük zayiata sebebiyet vereceği, kapalı yerlerde fazla bir izdiham halinde birikmenin telefatı arttıracağı kaydedilmekte ve pasif korunma esasları dairesinde şahıslara düşen korunma tedbirleri izah edilmektedir. Ayrıca, pasif korunma işlerine hız verilmekle beraber bilhassa siper işlerinde durmadan çalışma iktiza ettiği işaret edilmektedir.

Bunun için de su noktalar üzerinde durulmaktadır:

Şimdiye kadar yapılmış olan siperler temizlettirilecek ve mümkünse üstleri örttürülecektir.

Halkın, daireler ve müesselerin kendi bahçe ve arsalarında siper kazmaları ciddi surette takip ve temin olunacaktır.

Mahalle aralarında boş arsalar ve geniş açık kaldırımlarla sehrin içinde ve civarındaki umumî park, bahçe ve diğer boşluklar, münasip bahçe veya arsası olmıyan binalar halkına siper yaptırılmak üzere gösterilecek ve oralarda kendi hesaplarına siper kazdırmaları temin olunacaktır.

Siperlerin ihtiyaca kâfi miktarda hazırlanması için çalışılacak, kazma ve kürek gibi vasıtaları olmıyan halka belediye ve nafia emrindeki vasıtalardan istifade etmeleri hakkı verilecektir.

Faaliyete Geçildi

Vilâyet seferberlik müdürlüğü Dahiliye Vekâletinin verdiği direktifler üzerine faaliyete geçmiş ve hazırladığı çalışma programını dünkü kaymakamlar toplantısında izah etmiştir. Halkın, daire ve müesseselerin kendi bahçe ve arsalarında siper kazmalarını tacil için verilen kararlar arasında resmî daireler odacılarının boş zamanlarında ve daire âmirinin münasip göreceği bir memurun nezareti altında siper kazmaları temin edilmesi de bulunmaktadır. Kaymakamlar dünden itibaren kendi mıntakalarında faaliyete geçmişlerdir. Umumî siperlerin kazılması işinde kazalar, mahalle bekçileriyle temizlik amelesinden, heyeti fenniye amelesiyle mahkûmlardan da istifade edeceklerdir. Vilâyet hududu dahilindeki hafif cezalı mahkûmlar jandarmaların nezareti altında çalıştırılacak ve mahkûmlara verilecek yevmiyenin miktarını Cümhuriyet müddeiumumiliği bildirecektir. Her kaza, kendi mıntakasında yaptırılacak umumî siperlerin miktarını ve nerelerde yapılacağını, istiap miktarını gösteren bir liste hazırlıyacaktır.

Vekâletten beklenen emir

Vilyet, dün yaytığı tetkikler - de şehirdeki boş arsaların ekserisinin evkafa, emlâki milliyeye ve hususî şahıslara ait olduğunu görmüştür. Bunlar da kendi arsalarında siper kazılmasına müsaade etmemektedirler. Vilâyet bu ciheti nazarı itibare alarak Dahiliye Vekâletine müracaat etmiştir. Vekâletten gelecek emre göre arsalardaki siper faaliyetine başlanacaktır.

Dün sabahtan itibaren kazalarda eski siperlerin açılmasına ve üzerlerinin kapatılmasına başlanmıştır. Seferberlik müdürlüğünün yeni siper nümuneleri üzerine başlıyan faaliyete hız verilmiştir. Nümune siperler, siper işlerinde çalışacak memurlara gösterilmiş ve inşaat etrafında izahat verilmiştir.

Liman Sergisi

Basın Birliğinde açılan "Liman Sergisi" gördüğü büyük alâka üzerine Beyazıttaki talebe yurduna nakledilmiştir. Sergi bir müddet burada da halka açık buluna caktır. Liman hayatını ve limanın birçok hususiyetini kuvvetli fırça ve kalemlerle tesbit eden tablolardan 30 unun satılmasına rağmen bu tablolar da muvakkaten teşhir edilecektir.

Şehrimizde İmar Faaliyeti İlerliyor

Beyoğlu Belediyesi Şişhane yokuşu cephesine düşen binanın istimlâkine ve yıktırılmasına karar vermiştir. Yıktırılan bina belediyenin cephesini açacağı gibi buradan geçen nakil vasıtalarının hareketlerini de kolaylaştıracaktır. Vakıflar umum müdürlüğü tarafından da Lûnaparkta bir maliye ve bir de tiyatro binası inşa ettirilecektir. Bu binaların plânları da ikmal edilmiştir.

Şişhane meydanından Galata kulesine giden büyük Hendek caddesinin de belediye sokağına kadar olan kısmı 17,5 metre genişlikte inşa ettirilecektir.

Süs ağaçları fidanlığı

"Yıldız" da tesisine karar verilen süs ağaçları fidanlığına dikilecek fidanların seçimine başlanmıştır. Şehrin süs ağaçları ile süslenecek mıntakalarının hava, toprak, rütubet ve hararet dereceleri gözönünde tutulacak ve buna göre muhtelif cins fidanların tedarikine başlanacaktır. Çiçek mütehassısları nerelerde hangi cins ağaçların yetiştirileceğini tesbite başlamışlardır.

Asfaltlanacak caddeler

Belediye, Mete caddesinin asfalt, Kasımpaşa - Hasköy yolunun da makadam şose olarak inşasına karar vermiştir. Bu inşaatın şartnameleri fen işleri müdürlüğü tarafından hazırlanmıya başlanmıştır.

İşten menedilenler

Bazı kalfa ve mimarların ruhsatsız inşaat yaptıkları ve inşaat malzemelerinin bozuklarını kullandıkları tesbit edilmiştir. Bunun üzerine faaliyete geçen fen işleri müdürlüğü müfettişleri birçok zabıtlar tutmuşlardır. Tutulan zabıtlara göre dört mimar ile kalfa bir sene müddetle hiçbir inşaatta çalışmıyacaklardır.

Edirnede Bir Cinayet

Edirne, (TAN) — Evvelki gece Necatiye köyünde bir cinayet işlenmiştir. Köy halkından Abdullah köy kahvesinden evine dönerken meçhul bir şahıs tarafından atılan tabanca ile yaralanmış ve derhal ölmüştür. Vakaya müddeiumumi muavini Şefik el koymuştur.

GÜNÜN MESELESİ

Tarih Tekerrür Etmez

Yazan: Naci Sadullah

Tarih tekerrür etmez...

Ve bunun içindir ki, dünya görüşleri daima hatalı olan vatandaşların bilâistisna hepsi:

"— Tarih, tekerrürden ibarettir!" şeklindeki garip paradoks'un, değişmez bir kanun teşkil ettiğine inananlardır. Çünkü, onlar, insanlığın varacağı istikbalin mahiyetini, insanlığın mazisine bakarak kestirmeye çabalamak itiyadındadırlar. Herhangi bir hadise karşısında kaldıkları zaman köhne hafızalarının örümceklenmiş pençeresinden karanlık bir mazinin ufuklarına bakarlar ve orada önlerine dikilen muammanın paslı anahtarlarını ararlar.

Eğer tarihin o tozlu sayfalarında, karşısında bulundukları hadisenin bir benzerine raslarlarsa, kendilerince, aradıkları anahtar bulunmuş demektir.

Onlara göre, faraza 300 sene evvelki tarihi bir hadisenin varmış bulunduğu neticeyle, bugün ona benzettikleri hareketin neticesi arasında hic bir fark olamaz: Çünkü tarih tekerrürden ibarettir!

Fakat tarih tekerrür etmez...

Çünkü tabiat, bir tekerrür değil, ardı arkası kesilmeyen bir akış, durmadan devam eden bir tebeddül, bir tekevvün, ve bir tekemmül âlemidir. Zekâ erbabına göre tarih, bu ezeli hakikatin en berrak aynasıdır. Ve bunun içindir ki, bugünkü hadiselerin neticelerini maziye bakarak kestirmeye çabalayanlar, modern bir kasanın şifreli kilidini, Arsen Lüpen'den kalma maymuncukla açmıya uğraşan gafillerden farksızdırlar.

Ancak, bir ibret aynası sayabileceğimiz tarihi, bir rehber şeklinde kullanmak istiyenler, kör bir kılavuzun peşine düşen talisizler gibi, yollarını kaybetmiye mahkûmdurlar. Eğer böyle olmasaydı, hadiselerin neticelerini, faraza:

"— 1645 de de buna benzer bir hadise geçmiş, ve filân tarafın [illegible] sona ermişti. Binaenaleyh, bunun neticesi de öyle olacaktır. Çünkü tarih tekerrürden ibarettir!" Şeklinde skolastik bir mantıkla tahmine çalışanlar, kahve telvesinden istikbali okuyan mahalle falcılarından daha parlak isabetler gösterirlerdi. Evvet göstermeleri lâzımdı.

Fakat tarih tekerrür etmez!

Ve tarih tekerrür etmediği içindir ki, maziye bakarak istikbali görmiye çalışanlar, birer bakla falcısına döndüler: Çünkü siyasette hataya düşmemek için, geriye değil, ileriye bakmak lâzımdır.

Tarih ilminin, bir tesadüfler mahşerinden, hiç bir manası olmıyan bir hatalar yığınından ibaret kalmaktan kurtulması, onu tetkik ediş tarzımızın tekemmülüne bağlıdır. Bu hakikatin izahı ise, kendisine en az bütün bir sütunun tahsis olunmasını istiyen ayrı ve geniş bir mevzudur. Ben bugünkü mevzuuma sadık kalmak için, bir daha tekrar edeyim ki, tarih, asla tekerrür etmez: Çünkü, herşey, şartlara, zamana, ve mekâna bağlıdır: Tarihin dünkü seyri ile, yarınki seyri arasında müşabehet değil, münasebet vardır.

Müşabehet yoktur: Çünkü yirminci asrın başına, arnavut kaldırımları üzerinde yürüyen bir öküz arabası halinde giren tarih tutmuş bulunduğu inkisaf yolu na, tayyarelerle uçuyor: İnsanlar başka, yol başka, vasıtalar başka, şartlar başka, zaman başka, mekân başkadır.

Ve işte bunun içindir ki, siyasette yanılmaktan kurtulmanın tek çaresi, geriye değil, ileriye bakmaktır.

Yurtta 19 Mayıs Bayramı Şenlikleri

Kars, (TAN) — Yurdun her tarafında olduğu gibi 19 mayıs bayramı burada da büyük tezahüratla kutlanmıştır. Merasime vali, komutan, parti müfettişi, belediye reisi ve binlerce halk iştirak etmiştir. Sabahleyin Atatürk anıdına çelenk konduktan sonra Vali Hüdai Karataban bir nutuk irat ederek 19 mayıs bayramının ehemmiyetini izah etmiştir. Bunu müteakip diğer nutuklar söylenmiş, asker ve talebe tarafından bir geçit resmi yapılmıştır.

Akşam Halkevi binasında toplanılmış, Milli Şefin imzalı fotoğrafları merasimle şeref mevkiine konulmuştur.

TAN
ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi	Türkiye	Ecnebi
Adres değiştirmek (25) Krş	1400 Kr. 1 sene	2800 Kr.	400 Kr. 3 Ay	800 Kr
	750 „ 6 Ay	1500 „	150 „ 1 Ay	300 „

BUGÜN

Dünyanın Siyasî Manzarası

1 — Almanyanın Amerikan gemilerinin seyrüsefer etmiye başladıkları Kızıl denizi tehlikeli mıntaka olarak ilân etmelerine rağmen, Mister Hull tarafından yapılan beyanat, Amerikanın Alman tehditlerinin karşısında dahi gayretinin gevşemeyip bilâkis arttığını göstermesi itibariyle çok mühimdir.

2 — Roosevelt de, Hull gibi, Birleşik Amerikanın daima liberal iktısat ve siyasetini müdafaa edeceğini söylemiştir.

3 — Almanya, Avrupanın büyük bir kısmını işgal ettiği halde sıkıntı ve darlıktan kurtulamamıştır.

Hull'ün Beyanatı:

Amerika hariciye nazırı Mister Hull, Amerikanın dış siyasetini izah eden beyanatında, İngiltere mağlûp olduğu takdirde Amerikanın üstün bir kuvvete karşı yalnız başına harbetmek mecburiyetinde kalacağını söylemiş ve pratik bir millet olan Amerikanın, mikdarı gittikçe artan harp malzemelerinin ait olanların eline geçmesini temin etmek çarelerini bulacağını sarih ve kat'î bir lisanla beyan etmiştir.

Almanyanın, Amerikan gemilerinin seyrüsefer etmiye başladıkları Kızıldenizi tehlikeli mıntaka olarak ilân etmelerine rağmen yapılan bu beyanat, Amerikanın Alman tehditlerinin karşısında gayretinin gevşemeyip bilâkis arttığını göstermesi itibariyle çok mühimdir.

Bu beyanatta asıl şayanı dikkat olan nokta, en salâhiyettar bir devlet adamının, Amerikanın sulh gayelerinden ilk defa bahsetmiş olmasıdır.

Meselenin bilhassa malî cephesi üzerinde ısrarla duran, otarşi sistemini reddeden Hull, beynelmilel ticaret münasebetlerinde milletler arasında fark gözetilmemesi, ham ve masnu maddelerin bütün milletler tarafından temin edilmesi lâzım geldiğini söylemekle, sınaî istihsali Almanyaya inhisar ettiren ve hemen bütün diğer memleketleri ham madde istihsaline mecbur eden yeni nizama karşı sarih bir cephe almış ve liberal iktisat sisteminin harp bittikten sonra da hâkim olmakta devam edeceği kanaatini izhar etmiş oluyor.

İktisadî Gayeler:

Mister Roosevelt de, iki gün evvel ticaret haftası münasebetiyle yaptığı beyanatta, Birleşik Amerikanın liberal iktisat siyasetini müdafaa edeceğini ve Amerikanın, ticaret tahditatları dolayısiyle keşmekeş içine giren dünya iktisadiyatını tekrar kurmak mesuliyetini ancak bu suretle karşılayabileceğini söylemişti.

Amerikan matbuatının başlıca şahsiyetlerinin son zamanlarda bu mesele hakkında yaptıkları neşriyat da şayanı dikkattir. Bu neşriyata hâkim olan esas fikri şöyle hülâsa edebiliriz:

"Bu harp, Anglo - Sakson milletlerini ayrılmaz bir surette birbirine bağlamıştır. Yarınki sulhün mukadderatı yalnız İngiltereye değil, bilhassa Amerikanın yardımına bağlı olduğuna göre, sulh şartlarını 50 milyonluk İngiltere mi, yoksa 120 milyonluk Amerika mı tayin edecektir?

Bütün dünya efkârı umumiyesi İngilterenin sulh şartlarını bildirmesini istiyor. Fakat bu, İngiltereden ziyade Amerikaya ait bir keyfiyettir.„

Bugüne kadar İngilizler de Amerikalılar da sulh gayelerini vazıh bir surette ilân etmemişlerdir.

Ancak, İngiliz resmî makamları ve bazı nüfuzlu şahsiyetleri, zaman zaman, yarınki dünyanın alacağı, alması için çalıştıkları şekil hakkında beyanatta bulunmuşlardır.

Nazırlardan Bevin, Morrison, hattâ Kentburi piskoposu gibi zatlar, yarınki dünyanın bugünküne benzemiyeceğini ve harp İngilterenin zaferi ile nihayet bulduğu takdirde daha âdil bir cemiyetin kurulacağını tebşir etmişlerdi.

Amerika hariciye nazırının sulh gayeleri hakkındaki beyanatında ise, bu mahiyette vaatlere ve tebşirlere tesadüf edilmemektedir.

Almanyada:

Mister Roosevelt'in 27 Mayısta, Amerikanın harp karşısındaki vaziyetini yeniden izah edeceği bildirilmekte ve buna şimdiden büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Fakat bu beyanatında da, yer yüzünde devamlı bir sulhün ve daha iyi bir cemiyetin ve nizamın kurulmasını mümkün kılacak şartlar hakkında izahatta bulunacağını tahmin etmiyoruz.

Halbuki bilhassa bugün, geniş bir insanî endişe ile yapılacak beyanatın ve vaatlerin Alman milleti üzerinde derin bir tesir yapması çok muhtemeldir.

Almanyanın, kazandığı bütün zaferlere rağmen büyük bir sıkıntı ve huzursuzluk içinde olduğu hissedilmektedir.

Almanya Avrupanın büyük bir kısmını işgal etmiş olduğu halde sıkıntıdan, darlıktan kurtulmuş değildir. İstikbal endişesi gittikçe çoğalmaktadır.

İngiliz tayyareleri, tayyare hücumundan masun olduğu iddia edilen Alman şehirlerini artan bir şiddetle bombalamakta ve tahrip etmektedirler. Harp, Mösyö Hitlerin vaadettiği gibi, bitmemiştir. Harbin 1942 senesine kadar sürmesi ihtimali, Alman halkı üzerine bir kâbus gibi çökmektedir.

İngiliz ve Amerikan zimamdarlarının Alman milleti de dahil olduğu halde bütün milletlerin iştirakiyle kurulacak âdil bir dünya nizamının ana hatlarını teharüz ettirmeleri, istenen ve beklenen sulhü yaklaştıracak psikolojik bir âmil olacaktır.

M. ANTEN

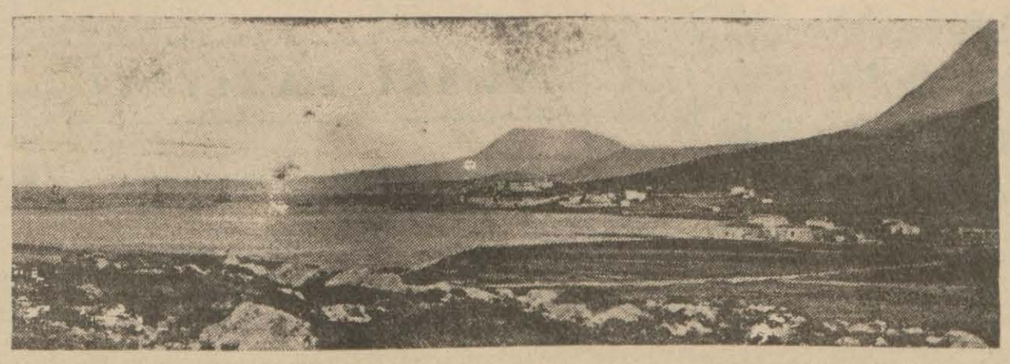

Giritte Alman paraşütçülerinin indirildiği Suda limanından bir görünüş

Askerî Tetkikler

Almanlar Giritte Tutunabilir mi?

Yazan: H. KORUR

Almanlar Suriyeyi işgal ederek İrak ve Filistin üzerine yürüyebilmek için Girit ve Kıbrıs gibi iki mühim maniayı ortadan kaldırmak maksadiyle ilk hamleyi yapmışlar, Giride bir günde paraşütle 7,000 kişilik bir kuvvet indirmeye muvaffak olmuşlardır.

Şiddetli bir gece hava bombardımanını müteakip sabahleyin şafakla beraber Giridin garp sahillerine ve Suda limanına paraşütle asker indirmeye başlıyan Almanlar müthiş bir mukavemete rağmen buraya 7000 kişilik bir kuvvet nekletmişlerdir.

Bu kuvvetlere malzeme ve mühimmat yetiştirmek için harekete getirilen denizaltılarla avcı botlarının da bu harekâtta mühim vazifeler görmekte olduğu ajans haberlerinden anlaşılmaktadır.

Çıkarılan bu kuvvetlerin Giritte barınıp barınamıyacağı hakkında kat'î bir şey söylemek adanın mukavemet ve tahkimatına bağlıdır.

Yalnız Balkanlardan geri çekilen İngiliz imparatorluk kuvvetlerinin mühim bir kısmı bu adaya getirilmiş olduğuna ve Giride yerleşen Yunan hükûmetinin emrinde de mühim mikdarda Yunan kuvvetleri bulunduğuna göre, Giridin müdafaa ve tahkimatı çok mükemmel olmak icap eder.

Giridin müdafaa bakımından çok kuvvetli oluşu ve asker ihracına müsait sahillerinin azlığına mukabil hava meydanlarının İngilizlerde bulunması Alman kuvvetlerinin adayı kolayca işgal etmelerini gayri mümkün kılmaktadır. Buraya paraşütle indirilen kıtaatın ikmal işlerini denizden temin etmek de fevkalâde müşküldür. İngiliz donanmasının bu teşebbüse kat'iyyen meydan vermiyeceği şüphesiz addedilebilir.

Ege denizine inen Almanlar, buradaki stratejik adaları şimalden cenuba doğru birer birer işgal ederek şarkî Akdenizi tamamen kontrolleri altına almıya uğraşıyorlar. Fakat Ege deniziyle Akdeniz arasında bir kapı vazifesini gören Girit adası ve bu kapının İngilizler elinde bulunması Almanların bu emellerine ve bilhassa Suriyeye çıkmak arzularına başlı başına bir engeldir.

Almanların bu kapıyı elde etmek ve Suriyeye atlamak için ilk atlama noktası olan Giridi işgale bu bakımdan ihtiyaç duydukları meydandadır.

★ ★

Ege denizinin Akdenize açılan kısmında şarktan garbe doğru uzanan ve Egenin ağzını kapatarak şarkında ve garbinde birer geçitle Akdenize bağlıyan bu ada, bütün Ege denizindeki adaları kontrol edebilecek bir mevkidedir. Giridin İngilizler elinde bulunuşu, diğer Ege adalarının Almanlara geçmesine rağmen bu denizin kontrolünü İngilizlere bahşetmiştir.

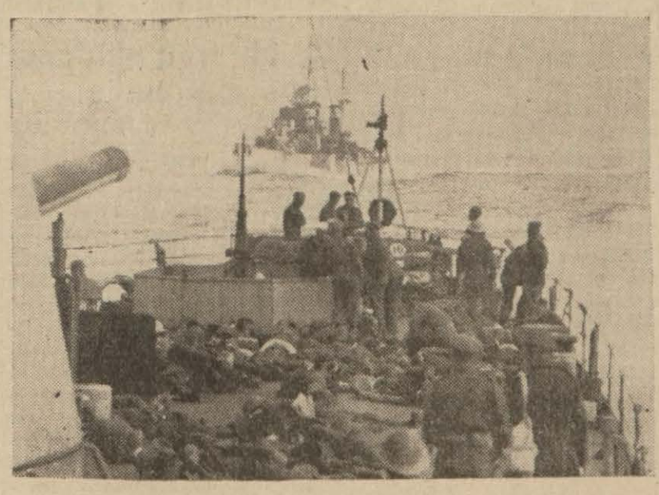

Giritteki üsleri sayesinde Şarkî Akdenizin tam kontrolünü elinde bulunduran İngiliz donanmasına mensup gemilerle Yunanistana kıtaat nakledilirken...

Bu adada vücude getirilen hava ve hafif deniz kuvvetleri üsleri, İtalyan Oniki adasını ve Ege denizinin Alman işgali altında bulunan Yunan adalarını kolaylıkla kontrol etmek imkânını vermiştir.

Bilhassa Giridin garbindeki 68 kilometrelik dar geçitle şarkındaki 80 kilometrelik geçit tamamiyle İngilizlerin kontrolü altında olduğundan Akdenizden Ege denizine ve Ege denizinden Akdenize yapılacak olan herhangi bir akını önliyebilmek kolaylaşmıştır. Girit adasının stratejik ehemmiyeti, bu bakımdan da fevkalâde büyüktür.

Şu halde Kıbrısı almak, Suriyeye çıkmak ve İraka yardım etmek için evvelâ en mühim bir mania olan Giridi ortadan kaldırmak lâzım gelir. Bu adanın Akdenizdeki mevkii Yunanistana ve Oniki İtalyan adasına tahşit edilmiş olan Alman kuvvetlerini Suriyeye çıkarabilmek imkânını veren ilk ve mühim bir atlama noktasıdır. Bu ada Suriye sahillerinden 800, Kıbrıs adasından 600 kilometre mesafededir.

★ ★

Halen Giritte cereyan etmekte olan mücadelede en mühim rolü İngiliz avcı tayyareleri oynıyacaktır.Bu hususta tafsilât gelmemiş olmakla beraber Giritteki hava, ve kara mücadelesinin çok çetin olduğu muhakkaktır.

Girit, Almanlar tarafından işgal edildiği takdirde, Ege ve şarkî Akdenizdeki en mühim stratejik nokta Nazilerin eline geçmiş olacak ve bu suretle Alman kuvvetleri Afrika cephesine 300, Mısıra 200, Suriyeye 210 ve Kıbrısa 180 kilometre yaklaşmış olacaklardır. Yani aradaki mesafeler bu kadar daha azalmış olacaktır. Bu yakınlık ise Almanların bu cephelere olan yardımlarını ve asker çıkarma kabiliyet ve kifayetlerini çok arttıracaktır.

Giridin garp sahillerine ve Suda körfezi sahillerine inmiye muvaffak olan Alman kuvvetlerinin ikmal ve işe işlerinin denizden yapılması mecburiyeti karşısında en mühim vazife İngiliz donanmasına düşmektedir. Fakat Almanların bu işte İtalyan denizaltı ve avcı botlarını kullanmaları da muhtemeldir.

İngilizler, Giride harbin bidayetindenberi büyük bir ehemmiyet vermişlerdir. Yunanistan, İtalyan tecavüzüne maruz kalınca, ilk olarak buraya İngiliz kıtaatı ihraç edilmiş ve burada mevcut hava üsleri ile deniz üssü takviye edilmiştir. İngilizler Giritten istifadeye başlıyalıberi yedi aydan fazla bir zaman geçmiştir. Bu müddet içinde lüzumlu müdafaa tesisatının vücude getirilmiş olduğuna hükmetmek için kuvvetli sebepler vardır.

Giritten kalkan İngiliz tayyareleri, Oniki adadaki İtalyan üslerini mütemadî şekilde iz'aç ettikleri gibi, şarkî Akdenizde gemi kafilelerinin himayesi bakımından da mühim bir rol oynamıştır.

★ ★

Son İngiliz resmî tebliğinden, Giride karşı hazırlanan Alman taarruzunun daha bir kaç gün evvel hissedildiği anlaşılıyor. Esasen, Churchill de beyanatında bu noktayı aydınlatmıştır.

İhraç teşebbüsüne takaddüm eden günlerde, cenubî Yunanistanda İngiliz tayyareleri tarafından yapılan keşif uçuşları, buradaki hava meydanlarında büyük bir faaliyet mevcut olduğunu tesbite imkân vermiştir. Bu meydanlarda bulunan Alman tayyarelerinin adedi hissedilir derece artmış ve bu müşahede müteakip gecelerde İngiliz hava kuvvetlerinin bu üslere karşı şiddetli bombardımanlarla hücuma geçmelerini kolaylaştırmıştır. Bu taarruzların iyi neticeler verdiği resmî tebliğde kaydedilmektedir.

Kanaatimizce, Giride karşı yapılan hücum, muvaffakıyet ihtimali zayıf bir teşebbüstür Buraya indirilen parasütçülerin mikdarı 7 binden fazla bile olsa, denizden takviye ve yardım görmedikce kolayca müsbet bir netice almaları beklenemez. İngiliz donanmasının ve hava kuvvetlerinin buna meydan vermiyeceği de muhakkak gibidir.

TARİHTEN BİR YAPRAK

Elçiye İltifat

İslâm tarihinde Muaviye oğullarından sonra hükümdarlığı Emevîler hesabına gasbeden Mervan, peygamberin zamanından beri tarihin nefretini kazanmış bir adamdır. Buna mukabil kendinden sonra iktidar mevkiine geçen Abdül Melik, Emevîlerin en kuvvetli, en diplomat hükümdarlarından biridir. Araplar millî hükûmetlerini Emevîlere borçludurlar.

Abdül Melik, dahilî siyasetinde çok şedit ve zalimdi. Hâşimîlere mütemayil olan İraka vali olarak "Haccaç" ı tayin etmiş ve bütün rakiplerini birer birer ortadan kaldırmıştır.

Mühim sefaretlere tayin eylediği Şa'bi hatıratında Abdül Melik'e ait şöyle bir vaka nakleder:

"Abdül Melik beni elçilikle Rum kayserine gönderdi. Hükümdarın elde etmek istediği bir takım imtiyazat vardı. Bunlar hakkında Kayserle görüştüm. Vazifemi muvaffakıyetle bitirdim. Abdül Melik'in ümidinden fazla menfaat temin ettim. Memleketime avdet etmeden Kaysere veda için sarayına gittim. Beni bekletmeden huzuruna kabul etti; yanında diğer sefirlerden fazla alıkoydu. Dereden tepeden konuşurken birden bire sordu:

— Senin ailende hükümdarlık etmiş adam var mıdır?

— Hayır. Yoktur. Ben halka mensubum.

Cevabı aldıktan sonra maiyetinden birine işaret etti. Bir çok hediyeler getirdiler. Kayser, Abdül Melik'e teslim edilmek üzere bana ayrıca bir mektup verdi:

— Efendinin yanına gidip vazifen hakkında tafsilât verdikten sonra bu mektubu ona elinle verirsin.

O gün yola çıktım. Memleketime geldim ve derhal saraya giderek Abdül Melikin huzuruna girdim. Elçiliğime ait tafsilâtı dikkatle dinledi. Muvaffakıyetimden memnun olduğunu söyledi. İstirahat etmekliğime müsaade etti. Huzurdan çıktım, dış kapıya geldiğim zaman Kayserin verdiği mektup hatırıma geldi. Tekrar döndüm ve yine huzura çıkarak:

— Kayser size verilmek üzere bana hususi bir mektup vermişti. İltifatımız bana bu hizmeti unutturdu! Diyerek cebimden mektubu çıkardım. Abdül Melik:

— Senin gibi bir adamın bu unutkanlığına hayret ettim. Fakat mutlaka bunda bir hayır vardır. Dedi; mektubu aldı, ben de tekrar evime döndüm. Daha içeri ye girmeden yaverlerden biri arkamdan yetişti:

— Emir, şimdi sizi istiyor!

Tekrar saraya döndük. Abdül Melik salonda ayakta duruyordu.

— Şa'bi! Dedi. Kayser sana bu mektubu verdiği zaman bir şey söyledi mi?

— Evet efendim. Dedim, söyledi: "Senin ailende hükümdarlık etmiş adam var mıdır?" diye sordu. Ben de: "Hayır. Yoktur. Ben halktan yetişmiş bir adamım." cevabını verdim.

— Bana ne yazdığından haberin var mı?

— Hayır. Yoktur.

Mektubu bana uzattı. Okudum: Kayser şöyle söylüyordu: "Arapların içlerinde Şa'bi gibi bir adam varken bir başkasını hüküm dar yapmalarına hayret ederim.'

— Mektubun böyle yazıldığını bilseydim efendimize vermezdim Belli ki Kayser daha sizi görmemiş!

Abdül Melik:

— Hayır, dedi. Kayserin bunu yazmaktan maksadı seni takdir değildir. Bana seni katlettirip senin gibi bir adamdan beni mahrum etmek içindir. Senin benim hizmetimde olmana haset ediyor.

Kayser, sonraları bu sözleri işittiği zaman:

— Abdül Melik, demiş, Şa'binin hizmetine lâyikmış. Hakikaten mektubu bu maksatla yazmıştım...

Tarihçi

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

KAN NEDEN PIHTILANIR?

İnsanın bir tarafı kesilince ince damarlardan çıkan kan cildin üzerine dokunur dokunmaz hemen pıhtılanır... Kan damarların içinde su gibi aktığı, yukarıdan aşağıya aşağıdan yukarıya dönüp dolaştığı halde, böyle deriye dokununca neden pıhtılandığı düşünülecek bir şeydir.

İnsanları bunun kadar çok düşündürmüş başka meseleler de pek az bulunur.

Acaba, vücudün içerisinde sıcak olan kan, açığa çıktığı vakit soğuduğundan mı? Bundan olmasa gerek, çünkü soğuk kanın pıhtılanmasını, aksine, geciktirir.

Açık havaya çıktığı için midir? Gene değil, çünkü kan havaya alışık olduktan başka, havası büsbütün boşaltılmış yerde, gene pıhtılanır?

Kan vücut içinde daima harekette olduğu için, dışarıya çıkıp da hareketsiz kaldığı için mi pıhtılanır?. O da değil, çünkü vücuttan çıkan kanı bir değnekle çalkalayınca daha çabuk pıhtılanır...

Böyle istifham işaretli sözleri ne kadar söyleseniz değil, değil cevabını alırsınız. Kanın neden pıhtılandığı bilinmez, şimdiye kadar ileri sürülen nazariyelerin hiç biri herkese kanaat verecek halde değildir.

Fakat bu hadisenin gayesi meydandadır: Kan vücudümüzün en kıymetli unsuru olduğu için, vücudün bir yeri açıldığı vakit, açılan yerde hemen pıhtılanarak oraya kendi kendine bir tıkaç yapar ve daha ziyade akmaktan kendi kendini korur.

Kanın pıhtılanması neden ileri gelirse gelsin, onun pıhtılanmaktaki hızı bazan artar, bazan azalır... Mikroplu hastalıkların bir çoğu pıhtılanmanın hızını arttırırlar, fakat kara hümma azaltır. Meselâ zatürreeye tutulmuş bir hastanın bir tarafı kesilince, kan pek çabuk pıhtılanır da, kara hümmalı hastada pıhtılanmak, iki üç misli uzun müddette olur.

Bu hastalıklar, ne de olsalar geçici şeylerdir. Fakat kanda pıhtılanmak hassasının azalmasından ileri gelen iki hastalık vardır ki bunlar insana doğuşundan gelir, bütün ömründe sürer, soyuna da geçer..

Harp Muhabirleri

Harbin, dünyanın dört bir bucağında birden patladığı bugünlerde askerler gibi, göğüslerini ateşe geren ikinci bir sınıf vardır ki, bunlar da ecnebi gazetecilerdir.

Kendi gazetelerine olanı biteni bir şey kaçırmadan öğrenip verebilmeleri için gönderilen bu gazetecilerin ekseriyeti, İngiliz, Amerikalı, Alman, Fransız ve İtalyandır.

Bunlar da askerler gibi, cepheye giderler, tayyareler ve bombalara rağmen canları koltuklarının altında; evde rahatla gazetelerini okuyanlara havadis göndermek için bucalarlar.

Amerikalı bir gazeteci, Yunanistandaki maceralarını şöyle anlatıyor:

"Ben Yunanistana Yugoslavyadan geçtim. Daha henüz hududu geçmiş Yunan askerlerine iltihak etmiştim ki, üzerimizde Alman tayyareleri uçmıya başladı. Etrafımızda siper namına hiç bir şey yoktu.„

"Ancak civardaki bir ormana iltica ettik. Sabah oluncaya kadar burada cehennem gibi bir gece geçirdik. Ortalık aydınlandığı zaman etafıma baktım. Yerler ölü ve yaralı dolu idi.

"Sabah, cenubu garbiya doğru ilerlemek emrini aldık. Onları ben takip edecektim. Fakat biz, İtalyanlarla çarpışmak üzere ilerlerken Alman tanklarının

GÖZÜME ÇARPANLAR

Yazan: Sevim SERTEL

hücumuna uğradık. Bu gayet anî oldu. Hepimiz çil yavrusu gibi dağıldık. Ben iki Yunan neferiyle birlikte civardaki bir göle atladım ve sazların arasında saklandım.

"Yanımda taşıdığım fotoğraf makinesini göle girerken yere atmıştım. Bir daha makineyi bulamadım. Tanklar geçip gittiği zaman ötekilerini bulamadım, ben yanımdaki iki askerle beraber seyahatime devam ettim.„

★ ★

Nihayet Üskübe vardık

"Üç gün, üç gece yollarda sürttük. Ufak bir köyde arkadaşlarım üzerlerine sivil elbiseler giydiler. Ben girdiğim yerlerde malûmat topluyor, fakat bir türlü oturup da bunları yazamıyordum.

"İkinci gecenin nihayetinde perişan bir halde Üskübe vardık. Burası çoktan Almanların eline geçmişti. Üçümüzü de esir edip bir mahpuslar kampına koydular. Ben bir Amerikalı gazeteci olduğumu söyledim. Fakat, gölden döndüğümüz zaman bütün vesikalarım perişan olmuştu.Bir türlü iddiamı isbat edemiyordum. En nihayet Atinadaki Amerikan sefarethanesiyle temasa geçildi, ve neticede beni serbes bıraktılar. Derhal gittim. Şehrin en muhteşem otelinde bir oda tuttum. 48 saat deliksiz bir uyku uyumak ümidiyle yattım. Daha aradan üç saat geçmemişti ki, müthiş bir gürültü ile uyandım. Çanlar çalıyor, halk ileri geri koşuyor, başımızın üzerinde tayyareler dolaşıyordu.

"Bu sefer de İngilizler, Almanların elinde bulunan Üskübü bombalıyorlardı. Her tarafta yangınlar çıktı. Otel halkı çoktan sokağa çıkmış, kaçmıştı. Son olarak ben ve otelin ahçı başısı dışarıya çıktık. Bunun üzerinden on dakika geçmişti ki, bir bomba isabetiyle otel binası çöküverdi.

"Artık, canıma tak demişti. Buradan da hayır yoktu. Bin müşkülâtla Nuhtan kalma bir araba buldum. Arabacıyla güç belâ uyuştuk. Ve Atinaya gitmek üzere yola çıktım. Bu seyahatim de bir çok güçlüklerle geçti. Fakat, Allahtan olacak bütün bu maceralar arasında da en ufak bir yara bile almamıştım. Ümidim, Atinaya varmak, orada otelde deliksiz bir uyku uyumak, sonra kalkıp her şeyi yazmaktı.„

★ ★

Atinadan Sonra

"En nihayet bu da oldu. Otele indim ve bütün gece güzel bir istirahat ettim. Ertesi gün odama mükemmel bir öğle yemeği getirttim. Aklımca yemeğimi yiyecek, sonra yazıma başlıyacaktım. Bu düşünce ile bira şişesini açarken, şişe elimden kaydı ve parmağımı fena halde kestim. Kan boşandı. Hemen sardık, sarmaladık. Fakat yara mikrop kapmıştı. Parmağım fena halde şişti. Çok zahmet çektim. Elim tam on gün sarılı kaldı. Atinadan bîtaraf bir memleket toprağına geçtiğim vakit elim hâlâ sarılı idi. Herkes bana harpte yaralanmış bir kahraman nazariyle bakarken ben yutkunuyor, yaranın hakiki mahiyetini söylemiye çekiniyordum. Böylece yazım on beş gün gecikti. Fakat ne de olsa sonunda istediğim havadisleri verdim...

Tek Tip Ayakkabı İmaline Hazırlık

Ankara, 21 (TAN) — Ticaret Vekâleti tek tip ayakkabı imali hakkındaki tetkiklerini bitirmiştir. Te tip ayakkabı imali için İstanbuldaki ayakkabıcılar birliğine lâzım olan kundura civisi dikiş makinesi ve deri gibi malzeme Avrupaya sipariş edilmiştir Bu malzemenin önümüzdeki ay içinde gelmesine intizar olunmaktadır. Tek tip ayakkabılar 660 kurusa satılacaktır.

No. 13 Nakleden : ŞÜKRÜ KAYA

Filhakika, koloniler, bir taraftan Kanada Fransızlarına ve yerlilere karşı himaye edilmek ihtiyacını duyuyorlardı. Diğer taraftan, mal sahiplerinin hotkâmlığı veya liyakatsizliği ve yahut da siyasi sebepler yüzünden Kralın nüfuzu yavaş yavaş genişlemişti. Hususiyle, Giyyom d'Oranj'ın tahta çıkmasiyle Fransa ile giriştiği uzun muharebe bütün vasıta ve membaların bir elde toplanmasını icap ettirmesi, Kralın nüfuz ve müdahalesinin artmasına sebep olmuştu. Ayni zamnada Kral koloni ticaret ve sanayiini kendi menfaatine göre nizamlamak istiyordu.

Koloni maddesinde bu mülâhaza o zaman bütün diğer mülâhazaların üstüne çıkıyordu. 18 inci asrın Merkantil nazariyesine göre, koloniler ana vatanı (Metropole) zenginleştirmek, onun muhtaç olduğu ilk maddeleri en iyi şartlarla temin etmek, sanayi istihsal fazlasını veyahut ticari menfaatini dışarıya satmasının zaruri kıldığı maddeleri almak içindi.

1651 de tatbikine başlanan meşhur denizcilik kanunları silsilesi İngiliz denizciliğinin, en müessir mesnedi olan, İngiliz deniz ticaretini en yüksek noktaya çıkarmak maksadma mütevecchih hattı hareketini metotla takip etti. Ayni zamanda ve mantıki bir netire olmak üzere ayni kanun ve diğer kanunlar İngilterenin başka memleketlerden getirmiye muhtaç olduğu ve o memleketlerle harbe tutuşacak olursa büyük tehlikelere maruz kalacağı gemi inşası malzemelerinin kolonilerde yetiştirilmesini teşvik ediyordu.

Koloniler İngilterenin kendi memleketlerinde tedarik edemediği ilk maddeleri yetiştirmekle mükellef tutulmuşlar. Ayni zamanda koloniler İngiliz sanayi mamûlâtma karşı açık bir pazar olacaktır; mal mübadelesi o suretle tanzim edilmişti ki, ticaret muvazenesi daima anavatanın lehine idi. Maks Ferran'ın (Max Ferrand) bu kısa izahının pek güzel ifade ettiği üzere, Metropolün menfaatleri kolonilerin menfaatlerinden evvel geliyordu. İhtilâf vukuunda kolonilerin boyun eğmesi tabii idi.

Her ne kadar arada bazı ihtilâflar oluyor idiyse de, menfaatler arasında tezat yoktu. İngiltere ve kolonileri müşterek ve mütesanit idiler, birinin refahı, sıkı sıkıya öbürünün refahına bağlıydı. Yeni İngilterenin zengin ormanları, onu gemi yapmıya sevkediyordu. Balıkçı donanması, deniz ticaret ve nakliyatını temine hazır gemiciler yetiştiriyordu. Denizcilik kanunlarının hepsinde mevcut olan bir hüküm, gemilerin İngilizlere ait ve tayfalarm İngiliz olmasını emretmekle bu faaliyeti takviye ediyordu.

Her ne kadar, tahdit edici bir liste bazı mallarm İngiltereden başka bir yere çıkmasını menediyor idiyse de; meselâ, İngiliz pazarlarında tütün inhisarı, bu sebepten hasıl olan sıkıntıyı tazmin ediyordu. Kolonilerin bizzat istihsal etmedikleri maddelere ve mallara gelince, çok istihsal ettikleri mallarm fazlasını satarak, ettikleri kârla bunu öderlerdi.

Hülâsa kolonilerin vaziyeti, mutlak surette dış pazarlarına tâbi olmakla ifade edilebilirdi. Yeni İngiltere tâcirleri aklın alabileceği mallarla koloniden koloniye, hattâ Hindistana (Orta Amerikadaki Antiller, Gürjaylar vesaire) giderek profesör M. Anderews'in tâbirine göre, "Ayak satıcılığı, çerçilik" yapıyorlardı. Ticaretlerinin inkişafının esasını Antillere borçludurlar. Adaların alış verişi, ikinci derecedeki istihsallerin kazançlı bir surette satılmasma müsaitti; bu sayede koloniler, ithalât yükü ile aleyhlerine olacak ticaret terazisini muvazenede tutabiliyorlardı. Bu suretle Fransız Antillerinin, Melâslarmı ve başka mahsullerinin ticaretini İngiliz adaları fidancılarının zararına olarak inkişaf ettirdiler. İngiliz fidancıları bunları parlâmentoya şikâyet etti. Zengin olduktan sonra memleketlerine dönen bu fidancıların İngilterede ticarî ve içtimaî büyük nüfuzları vardı. 1733 de Melâs kanunu, Fransız adalariyle olan ticareti, mânî bir tarife ile baltaladı. Fakat gerek hususi müsaadelerin memnuiyeti kaldırması, gerek, geniş ölçüde yapılan gizli alış veriş veya kacakçılığa İngilizlerin göz yummasından, bu tarife harfi harfine asla tatbik edilemedi.

Muhakkak olan bir şey varsa, o da kolonilerin inkisaf ve refahının İmparatorluğun heyeti umumiyesiyle birlikte atbaşı bir gitmesidir. Bunun da sebebi basittir: Kolonilerin geniş ve bahtiyar bir ticaret teşekkülünden bir parça almaları, ve meselâ Amerika sermaye kıtlığını İngiliz itibarmm geniş ölçüde örtmesidir. Fakat, buna rağmen, Amerika kolonileri zihniyetiyle, onlara karşı Metropolün gösterdiği zihniyet arasında bir muhalefet — kökten bir muhalefet — vardı.

Bu münaferetlerin, bizim ancak bugün gördüğümüz ve Amerika ihtilâlinin hakiki mizacını gösteren, uzak ve derin sebepleri vardır. Teodor Ruzvelt'in (Theodore Roosevelt) niçin bu ihtilâle "bir kanun veyahut muayyen bir takım kanunlardan ziyade İngilizlerin, Amerika hakkındaki zihniyetine karşı isyan„ diye tavsif ettiği o zaman anlaşılır. İngiltere ile Fransa arasında 1763 muharebesi imzalanır imzalanmaz, bu kanunlar pek bollaştı; ihtilâlin, yakın ve doğrudan doğruya ve ani sebepleri bu kanunlardır. Ve 1763 den 1776 ya kadar bunların tesirlerini takip kolaydır. Antilleri Fransaya iade ettiği halde, Kanadayı alıkovmak ve Havanaya mukabil İspanyadan Floridayı almakla, İngiltere, memlekette efkârı umumiyenin, Amerika kıtasmdaki kolonileri, Garbi Hindistana (Antil vesaire) ne dereceye kadar üstün tuttuğunu izhar etmistir. Binaenaleyh bilinmesi mümkün olan keyfiyet, yeni elde edilen toprakların ne yapılacağı idi. 1763 tebliği buna cevap verir.

Bu tebliğ ile, yeni topraklar dört vilâyet veya hükûmette toplandı. Ve kim olursa olsun, yerlilerle ticaret anlasmalarına girecekler, şiddetli tahditlere tâbi tutuldu ve bilhassa bütün koloniler için, iskân mıntakası Alleghusen şarkı ile tahdit edildi. Görünüste, hududun bu suretle çizilmesindeki maksat, Fransanm eski dostları olan yerlilerin sadakati ve ticaretini İngiltereye temindi. Fakat hakiki sebep, kolonilerin nüfuzunu azaltmak, araziyi "Denizden denize., veren eski fermanları itibardan düsürmekti. Sırası gelmişken söylelim ki, Kanada bu formülü almış ve kendine remzedinmisti: "A Mari Usque ad Mare„ bu suretle, mamûr, ve hemsi de muhtariyetine az, çok kıskanclıkla bağlı cemaatler Britanya otoritesinin daha kolay bir murakabası altmda Atlantik yalılarmda dar bir serit icine kapanmıslardı. İmparatorluk fikrinin doğduğu ve yetiştiği devir, bu devirdir.

Bu fikir, bilhassa, bir kolon ordusu teskil ve onun idamesi için, anavatanın her gün artan masraflarına Britanya heyetinin muhtelif uzuvlarmı iştirake cebretmek, bu uzuvlar arasındaki bağlantıyı sıklaştırmaktan ibarettir. Deniz seyrüseferleri kanunlarının tatbikma girişildiği sırada Parlâmento damga kanununa da karar verdi (Stamp Act 1965).

Hâdiseler artık birbirini takip etti. Bu kanunla, Britanya Parlâmentosu, kolonilerin haklarının en kıymetlisini, diğer bütün hak ve hürriyetlerin kalkan ve müdafii olan bir hakkı, kendi vergilerine kendilerinin rey vermesi hakkını hakikaten gasbetmiş oluyordu.

Kolonilerin Westminister Parlâmentosunda revleri olmadığmdan, bunu kendi meclisleri yapıyor, ve bu karar hakkı yalnız kendi meclislerine ait idi. Diğer taraftan, Amerikalılar, kral tarafmdan idare edilen daimî bir ordunun bakmiyle de alâkadar olmuyorlardı. Herhangi bir zaruretle bir asker kuvveti icap ediyorsa, bunu kendi tarzlarma göre toplamayı, ve onu bizzat kendileri idare etmeyi tercih ediyorlardı.

(Arkası var)

SPOR:

İstanbul - Edirne, Bisiklet Yarışı Bitti

Edirne - İstanbul yarışının ikinci merhalesi bu sabah 6.20 de 21 bisikletçinin iştirakiyle başlamıştır. Yarışın başlamasiyle beraber Eskişehirli Kemal süratli bir atak yaparak öne geçmiştir. İlk 40 kilometrelik arızalı yol. muhtelif bisiklet kazalarına sebebiyet vermis ve bisikletleri bozulan Ankaradan Ali, Sabih ve Kerim yarısı terketmek mecburiyetinde kalmıştır.

Lüleburgazdan birinci geçene verilecek saati kazanmak için bütün kosucular son gayretlerini sarfetmlerine rağmen önde bulunan Kemali geçememiş ve Kemal, 200 metre önden giderek mevut mükâfatı almıştır.

9 kişilik grup halindeki ikinci plâton, Kemal'e ancak 110 cu kilometrede yetişmiş ve Corluva 9 kişi birlikte girmiştir. Burada yapılan vites yarışını Ankaradan Orhan kazanmıştır.

Çorludan geçen birinci grupta Orhan birinci, Halit ikinci, Ahmet üçüncü vaziyette idi. Bunlarla beraber Nizamettin, Nihat, Ali, Kemal, Ahmet de beraber geçmiştir

İkinci plâtonda: Hikmet, Hasan ve Osman bulunuyordu. Üçüncü plâtonda: Hüsamettin, Ahmet, Ahmet Balıkesir, Ahmet İzmir ve Hasan Bursa vardı. Bu suretle yarışta 16 bisikletçi kalmıştı.

Silivri - Büyükçekmece geçildikten sonra Devebağırtan vitesini kazanmak için yapılan süratte Orhanla İzmirli Ahmet çarpışmıştır. Orhan düşerek yarışı terketmiş Ahmet bu mükâfatı kazanmıştır. Devebağırtan yokusunun sürati müsabıkları yekdiğerinden ayırmıştır. Başta İzmirden Ahmet, Eskişehirden Nizamettin ve Ali kalmıştır.

Yarışın sonlarına 5-6 kilometre kala Ahmet ve Nizamettin rakipleri Aliyi geriye bırakarak finale kalmıştır. Ahmet çok kuvvetli bir atakla rakibini 5 metre geçmiştir.

Neticede:

1 — Ahmet, İzmir, 8 saat 45 dakika; 2 — Nizamettin, Eskişehir, beş metre farkla; 3 — Ali Eskişehir, 2 dakika farkla, 4 — Ahmet İzmir, 5 dakika farkla, 5 — Osman, Eskişehir; 6 — Kemal, Eskişehir; 7 — Nihat, İzmir; 8 — Hikmet, Bursa.

Umumi tasnifte:

1 — Nizamettin, Eskişehir, 3 puanla; 2 — Osman, Eskişehir, 7 puanla; 3 — Ali, Eskişehir, 8 puanla.

Takım tasnifinde:

1 — Eskişehir takımı 18 puanla; 2 — İzmir takımı 39 puanla.

Edirne valisinin ziyafeti

Edirne (TAN) — İstanbul - Edirne arasındaki bisiklet yarışlarına iştirak eden 34 sporcu şerefine vali Ferit Namer tarafından ziraat bahçesinde bir ziyafet verilmiştir. Yemekten sonra vali, bir nutuk irat etmis, gençlere muvaffakıyet temennisinde bulunmustur.

ASKERÎ VAZİYET

(Baş tarafı 1 incide)

İşte Ege yolunu açmak ihtiyaciyle Almanlar Giridi havadan işgale teşebbüs etmişlerdir. Bu adayı almıya muvaffak olurlarsa, ayni usul ile Kıbrıs adasını işgale çalışacaklarına muhakkak nazariyle bakılabilir.

Girit adasında İngilizlerin bir fırkaya yakın bir kuvvetleri vardır. Fakat ayrıca Yunanistandan buraya tam teşekküllü iki fırka Yunan askeri nak ledilmiştir.

Ancak bu kuvvetler bütün ağırlıklarını Yunanistanda bırakarak buraya iltica edebilmişlerdir. Binaenaleyh ne dereceye kadar iyi mücehhez bulundukları malûm değildir.

Almanlar paraşüt müfrezeleriyle Norveçte Holandada büyük işler görmüşlerdir. Fakat paraşütle indirilen kuvvetlerin iş görebilmesi için ilk şart, indikleri yerde kendileriyle işbirliği yapacak Beşinci Kol mensuplarının mevcudiyetidir. Gerek Norveçte ve gerek Holandada, memleket içinde evvelden hazırlanmış olan Beşinci Kol mensupları, paraşütçüler karaya indikten sonra, derhal onlarla elele vermişler ve belki de onlardan fazla zarar vermişlerdir.

Halbuki Giritte Alman kuvvetlerinin istinat edebilecekleri Beşinci Kol mensupları mevcut değildir. Giritte yerli halk tamamen Alman düşmanıdır. Bunlar içinde Almanlara yol gösterecek ve yardım edecek kimse yoktur.

Almanların Giritte uğrıyacakları ikinci güçlük de, denize hâkim olmamalarıdır. Filvâki Almanlarm Yunan sahillerine mühim miktarda denizaltı ve serî hücumbotları getirdikleri haber verilmektedir. Bu küçük harp gemileri donanma için büyük tehlike teşkil eder. Fakat İngiliz donanması, Almanlarm denizden külliyetli miktarda naklivat yapmasına müsaade etmiyecektir.

Bununla beraber Almanlar, ilk gün sabahtan aksama kadar adaya paraşütle 7000 kişilik bir kuvvet atmışlardır. Bu kuvvetler adanm Yunanistana en yakın olan garp sahillerine inmektedir. Burada bir köprübası kurarak havadan ve denizden bu köprüvü takviye edeceklerdir. Gelen haberlere göre, Alman gemileri denizden Giride malzeme nakline de başlamışlardır.

İngiliz kaynakları birinci gün inen Alman askerlerinin büyük bir iş göremediğini, mühim bir kısmının öldürüldüğünü, diğerlerinin de esir edildiğini haber veriyorlar. Fakat şüphesizdir ki Almanlar, bu kadarla kalmıyarak arkadan mütemadiven kuvvet gönderecek ve burada tutunmıya çalışacaklardır.

POLİSTE:

Koltukçuluk Yapan Bir Hırsız Yakalandı

Hayli zamandanberi şehrin Usküdar, Kadıköy ve Beykoz gibi kazalarındaki evlere musallat olan Halim adında yaman bir hırsız dün yakalanmıştır. Halimin evlerden çaldığı halı, kilim, manto ve palto gibi eşyayı Anadoluya götürüp sattığı ve oralarda kendisine seyyar koltukçu süsü verdiği anlaşılmıştır. Hırsız son günlerde Kısıklıda oturan fabrikatör Haydarla muallim Hayrullah ve sinemacı Cevadın evlerini soymuştur. Buralardan aşırdığı eşyaları mutadı veçhile alıp Anadoluya gitmiş fakat arkasından gönderilen memur tarafından Adapazarında yakalanmıştır. Halim bugün adliyeye verilecektir.

Pencereden Düştü — Üsküdar da Toptaşı caddesinde 126 numaralı evde oturan Ibrahimin oğlu iki buçuk yaşında Hayreddin Boyer evin ikinci kat penceresinden sokağa düşmüştür. Çocuk hurdehaş bir hale gelmiştir.

Ispirto Deposu Yandı — Dün sabah Galatada Sakızlar sokağında Nikoya ait 23 ve 25 numaralı boyalı ispirto deposunda yangın çıkmıştır. Bina ve ispirtolar yandıktan sonra ateş söndürülmüş, etrafa sirayetine meydan verilmemiştir. Yangının neden çıktığı ehemmiyetle tahkik edilmektedir.

Bir Kız Kayboldu — Kasımpaşada Karaman mahallesinde Darbuka sokağında 8 numaralı evde oturan 16 yaşında Fikriye on günlenberi ortadan kaybolmuştur. Aliye adında bir kadının kızı olan Fikriye geçen pazartesi günü İstanbuldaki akrabalarına gitmek üzere evden çıkmış ve bir daha dönmemiştir.

BELEDİYEDE

Şehirde Yeniden Mektep Yapılacak

Hazirandan itibaren tatbik edilecek yeni yıl bütçesinin fasılları incelenmiş ve lüzumlu izahatın alınması için alâkadarlar haberdar edilmiştir. Bu sene 200 bin lira ile yapılacak mekteplerin hangi kazalarda inşa edileceği maarif müdürlüğünce tesbit edilecektir. Bu yerler, geçen sene yapılan ilk tahsil çağı sayımı nazarı itibare alınmak suretiyle tesbit edilecektir. Istimlâk işleri için ayrılan 150 bin liranın nerelere sarfedileceği istimlâk müdüriyetinden sorulmuştur. Müdürlük bu paranın geçen sene muameleleri ikmal edilen işlere ve Usküdar meydanı ile Yerebatan sarayı civar arsalarına tahsis edileceğini bildirmiştir. Ay başından itibaren de 15 bin lira ile Zincirli kuyu mezarlığının imar ve inşasına başlanacaktır.

Bahçelerde Bando Çalacak — Belediye şehir bandosu için bir yaz programı hazırlamıya başlamıştır. Bu programa göre, şehir bandosu her gün şehrin muhtelif semtlerinde halkın en çok kalabalık bir halde bulunduğu yerlerde millî ve klâsik parçalar çalacaktır. Yeni açılan çocuk bahçelerinde ikindi üzeri haftada üç gün yarımşar saat oynak havalar çalınacak, bando halk plâj larında da halkın müzik ihtiyacını karşılıyacaktır.

Zabıtai Belediye Kadrosu — Gıda maddeleri yapan ve satan birçok esnafın belediye yasaklarına ve temizliğe riayet etmediği görülmüş, bunun belediye zabıtası memurlarının noksanlığından ileri geldiği anlaşılmıştır. Belediye, bunun üzerine kaymakamlara bir tamim göndermiş ve belediye zabıtası memurlarının mesailerinin bir programa raptedilmesi bildirilmiştir. Ay başına kadar, her kaza ve nahiyede mıntakanın vüs'ati ve nüfusunun kesafeti gözönünde tutularak polis memurlarından bir kısmı belediye zabıtasına ayrılacak, bunlar kazalarda komiser muavinlerine, nahiyelerde ise Nahiye müdürlerine bağlanacaktır. Yeni belediye zabıtası memurları bilhassa han, hamam, fırın, lokanta, sinema, tiyatro ve benzeri müesseseler için hususî kontrol defterleri tanzim edeceklerdir.

Basın Birliği İstanbul Mıntakası Toplanıyor

Türk Basın Birliği İstanbul Mıntakası Reisliğinden:

1 — Basın Birliği Mıntaka kongresi 7 Haziran 1941 Cumartesi günü saat 13,30 da Eminönü Halkevi salonunda toplanacaktır. Birlik âzasının o gün o saatte kongremize gelmelerini rica ederiz.

2 — Basın mensupları arasında ölüm vukuunda yardımlaşma maksadiyle başlıyan teşebbüs müsbet netice vermiştir. Merkez heyetimizin hazırladığı mukavele Ankaradaki Basın mensupları tarafından imzalanmış ve iştirak etmek istiyenlere imzalatılması için mukavelenamelerden bir miktarı da buraya gönderilmiştir.

Mukavelenin esası bir ölüm vukunda cenazenin kaldırılması ve geride kalanlara âcil bir yardım yapılması için bir lira vermekten ibarettir.

Mukavelenameler ve buna bağlı olması lâzım gelen matbu mektuplardan gazete ve mecmua idare memurlarına yetecek kadar bırakılmıştır. Mukavelenamenin arkasında iştirak şartları yazılıdır.

Birliğin gerek asli ve gerek yardımcı âzası ile fiilen gazete ve mecmualarda devamlı bir şekilde çalışmakta olup bu isi meslek ittihaz etmis bulunduğu halde vaziyetleri Birlik kanununun hükümleri dışında kalmış olan bütün memurlar ve atölye sefleri bu mukaveleye iştirak edebilirler.

15 Haziran 1941 tarihine kadar imzalı mukaveleleriyle buna bağlı mektupları gelmis ve birer liralık yardımları İş Bankası merkezinde açılmış olan 2381 numaralı hesaba yatırıldığı anlaşılmış olanların adları ilk devrenin yardım listesine yazılacaktır.

Basın mensubu arkadaşlarımızın bu mukavelelerdan birerini kendi idare memurlarmdan, orada kalmamışsa mıntaka merkezinden almalarını ve doldurup imzaladıktan sonra para ile birlikte Ankaraya yollamalarını rica ederiz.

Bu yardım parası yekûnunun kullanılmasma gecinden ihtiyaç hasıl olması pek temenni edilmekle beraber herhangi müessif bir hâdise karsısında kâfi derecede yardıma hazırlanamamış olmanın ıstırabını çekmemek için mukaveleye istirake acele edilmesini hatırlatmayı bir meslek vazifesi biliriz.

RADYO

BUGÜNKU PROGRAM

7.30	Program	18.30	Ziraat takvimi
7,33	Müzik (Pl.)	18.40	Orkestra
7.45	Haberler	19.00	Konuşma
8.00	Müzik (Pl.)	19.15	Orkestra
8.30	Yemek listesi	19.30	Haberler
	★	19.45	Memleket havaları
12.30	Program	20.15	Radyo gazetesi
12,33	Şarkılar	20.15	Sololar
12.45	Haberler	21.00	Memleket postası
13.00	Müzik (Pl.)	21.25	Konuşma
13.15	Şarkılar	21.40	Orkestra
13.30	Müzik (Pl.)	22.30	Haberler
	★	22.45	Dans müziği
18.00	Program	23.25	Kapanış
18.03	İncesaz		

BULMACA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

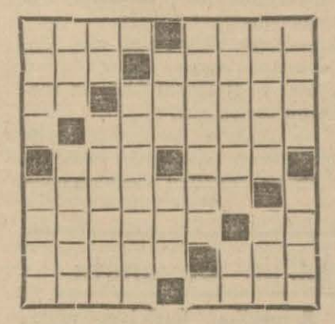

Soldan Sağa: 1 — Bir kasaba - Yaralar 2 — Bir ajans - Bir vilâyetimiz 3 — Bir nota - Istanbulda bir semt 4 — Kemale doğru gitmek 5 — Ters okunursa: Vermekten emir - Sebze satılan yer 6 — Ters okunursa: Bir çeşit başlık 7 — Aydınlatma - Bir nota 8 — Taşımak - Bir sayı 9 — Yunanistandadır - Yüksek yapı.

Yukarıdan Aşağı: 1 — Büyük bir roman muharriri - Ada 2 — Icra - Ters okunursa: Haftanın bir günü 3 — Sıfat yapmıya yarar - Birleşmek 4 — Cevherler 5 — Ters okunursa: Bir sorgu edatı - Arının yaptığı 6 — Suç 7 — Taharri - Bir işaret zamiri 8 — Illete uğramış - Bir mesafe ölçüsü 9 — Esatîri bir kahraman - Yunanistanda bir liman.

Türk Hava Kurumu menfaatine
Münir Nureddin KONSERİ
KADIKÖY
OPERA
SİNEMASINDA
BU AKŞAM saat 21 de
Biletler Opera Gişesinde satılmaktadır.
İstanbuldan gelecekler için vesait temin edilmiştir. Tel: 60821
Yerlerinizi acele temin ediniz.

Bugün matinelerden itibaren
İPEK SİNEMASINDA
2 Büyük Film birden
1 - LEYLÂ İLE MECNUN
Türkçe sözlü ve Türk Musikisi
2 - HAYDUT AŞKI
IÇİSKO KİDI

Yazan : Vicki Baum — Çeviren: Ha - Ça — No. 27

Ve ellerini ceplerinden çıkararak, hızlı hızlı Lilian'ın peşine düştü...

KISIM : XII

Ay parlıyordu, hava güzeldi, güvertede dansediliyordu. Orkestra, dört kişiden mürekkep olduğu halde gayet güzeldi; herhalde içinde, iki Kûbalı ile bir Rus bulunduğu için: Kûbalılar ahengi tutuyor Rus da heyecanı veriyordu.

Mösyö Krozbi, nihayet gelmiye karar vermişti: hattâ frağını giymek zahmetine bile katlanmıştı! Aşağıda, sözde salonda, Merkez Klübünün" kendisi için çabucak hazırlayıverdiği tahtına kurulmuş, kahve içiyordu. Kahve fincanında, iki saharin hapı erimiş olduğu için her yudumunda, yüzü tiksintiyle buruşuyordu.

Stev Thorp ta oradaydı: Sırtında gri bir spor elbisesi vardı, çünkü "Merkez" lilerin, bu derece resmî bir balo vereceklerini hiç ummamıştı. Nina ve Lilian'a beyaz gardenya çiçekleri getirmişti; Ninaya daha evvel Erik te, ayni gardenyalardan getirmiş olduğu için, elbisesinin göğsü çiçeklerle örtülmüştü. Erik, smokiniyleydi, ve yakasına kırmızı bir karanfil iliştirmişti. Sanki bir kralın masasından, henüz şimdi kalkmış gibiydi.

Erik, evvelâ Lilian'la dansetti, sonra Ninayla, daha sonra yine Lilianla. Şık ve ağırbaşlıydı, fevkalâde dansediyordu. Nina onun yanında âdeta aksıyordu. Adım atışlarından, hâlâ Hudson - Teksas'lılık akıyordu; orada babası onu, ara sıra küçük eğlencelere götürürdü.

Nihayet bir şezlonga yerleşti ve dansedenleri seyre koyuldu. Erik'in kendisiyle Lilian'dan daha seyrek dansedişi pek tabiiydi değil mi?... Mademki evliydiler...

Lilian beyaz tuvaleti içinde, fevkalâdeydi. Bu, süssüz, alâyişsiz, düm düz bir elbiseydi, fakat öyle kibardı ki, her halde "Merkez" salonundan satın alınmış olamazdı! Madam Şalonda, kiremit rengi bir elbise içine kundaklanmış, koca bir bebek hali vardı. Kumaşa parmaklariyle dokundu:

— Daima söylerim, elbiseyi giyinmesini bilmelidir, Otuz dokuz buçuk mu?

Lilian memurin şefinin kolunda uzaklaşırken cevap verdi:

— Yüz altmış beş!

Ve Madam Şalon bunu hazmedebilmek için, en aşağı bir saat kadar, ıkındı, sıkındı.

Thorp:

— Ne içersiniz, Nina? diye sordu.

— Ne olursa.. Fazla kuvvetli olmasın sonra uykumu getirir.

Thorp onun yüzüne baktı: hiç uykusu vara benzemiyordu; daha fazla, geç kaldığı için uykusu kaçmış bir çocuk gibiydi, Erik'i bütün güverte boyunca gözleriyle takip ediyordu.

Thorp:

— Dansedelim mi? dedi. Ben pek iyi beceremem ama...

— Ben de öyle.

Dansettiler, fakat hep aynı daire içinde, kısa adımlarla. Ninanın saçlarında, taze bir genç kız kokusu vardı. Thorp ona biraz daha sokuldu:

— Burası ne kadar iyi.

Orkestra bir tangoya başlayınca, bütün çiftler büfeye ve şezlonglara doğru kaçıştılar. Yalnız bir kaç dalgın "pısırık" adımlarının neden ahenge uymadığına bir türlü akıl erdiremeden aksak aksak fokstrotlarına devam ediyorlardı. Erik:

— Tango, tango!.. diye bağırdı. Tango bilen yok mu hiç?...

Keyfi yerindeydi. Bir ara, bir an için Nina,nın yanına uğradığı sırada Nina ona:

— Pek fazla kaçırma! diye fısıldadı.

Erik gayet resmî bir eda ile:

— Nasihatlerinize teşekkürler!.. dedi.

Erik bu söze fazlaca kızmışa benziyordu. Ellerini boru gibi ağzına götürerek bağırdı:

—Tango bilen yok mu?

Yanıbaşında duran Lilian:

— Öyle ne bağırıp duruyorsun, bebek?

Nikâh günü beraber içmişler, ve biribirleriyle hep "sen" diye konuşmuşlardı; fakat o günden beri yine hep "siz" diyorlardı. Erik"sen"denildiğini duyunca birden döndü:

— Sen de mi sarhoşsun, yoksa?..

Lilian, cevap olarak, tango için kendini onun kollarına bıraktı; Erik başını hafifçe Lilian'ınkine doğru eğmişti, tıpkı müzik-hollerde meşhur aktörlerin yaptığı gibi; Lilian adımlarını ona uyduruyor, Erik, çıplak sırtına koyduğu elinin altında, onun titrediğini hissediyordu. Yavaşça fısıldadı:

— Ne var Lilian?

Genç kadının bu hafif ürpermeleri yavaş yavaş ona da sirayet ediyor, ve Erik bundan kendini alamıyordu. Lilian:

— Hiç... Neden? Hayır... Sadece, bu akşam çok bahtiyarım, işte o kadar.. diye mırıldandı...

— Sahi mi ?

Dansediyorlardı... Nina kenarda, Thorp'un yanında, oturmuş tangoyu seyrediyordu. Aralarında, yeni hafiye şefi Kromvelin de bulunduğu bir kaç çift hâlâ tangoda sebat ediyorlardı. Fakat biraz sonra onlar da dansı bırakıp, iki genci seyir için bir kenara çekildiler. Madam Bradley, aklına hiç bir fenalık getirmeden; saflıkla Mösyö Berg'e:

— Ne uygun çift! dedi.

Modaya uydurulmuş olmasına rağmen, her yandan bol gelen siyah ipekli elbisesini giymişti. Thorp Nina'nın yüzüne baktı. Onda ne olduğunu pek iyi anlıyamadığı, acaip bir ifade sezmişti:

— Aşağı insek mi? Burası biraz serin.

O Erik'le Lilian'dan gözlerini ayırmadan:

— Nasıl isterseniz... Fakat tango bitsin de ... Ne hoş değil mi?...

Tango bittiği zaman, bütün güverte onları, el çırparak alkışladı. Lilian, uzun beyaz elbisesinin eteğini kaldırarak, temsil sonunda bir artist edasiyle kalabalığa karıştı.

Nina Stev Thorp'a:

— Şimdi, evet. Bir şey içmek isterdim, dedi.

Aşağı salonda Mösyö Krozbi, gitmek için bahaneler sıralamakla meşguldü. Vapuru, evine en yakın olan Şips-Kanal'da durdurmak istiyordu. Önünde vaziyet alan balo komitesine:

— Harikulâde bir gece! dedi. Fakat, malûm ya, ben hastayım. Beni mazur görün!

Hiç olmazsa biraz daha kalması için ısrar ettiler, güzellik kraliçesi seçimine neredeyse başlanacaktı; vapurun, ayni zamanda, "Merkez" in en güzel kızına, onun taç giydirmesi lâzımdı.

Kendini işin oluruna bırakmaktan başka çare yoktu! Paltosunu giyerek mümessilleri takip etti. Yukarıda, güvertede, balo komitesi âzalarından biri, uzun bir sıra halinde dizilmiş genç kadınların elbiselerine numaralar iliştiriyordu. Lilian'ın numarası 17, Nina'nınki dörttü.

Madam Bradley, güvertede görünen, "kadiri mutlak" ın "rüyet sahası„ içine girerek:

— Bonsuvar, Mösyö Krozbi! Dedi.

Krozbi onu tanıyabilmek için eski hatıralarını yokladı.

Krozbi onu tanıyabilmek için eski hatıralarını yokladı.

— Tanıyamadınız mı Mösyö Krozbi? Bendeniz, Madam Bradley.

— Tabii, tabii!. Affedersiniz Madam, gözlerim zayıflamağa başladı da.. Bizim bu "nâçiz" toplantımıza, sizi böyle hangi tesadüf rüzgârları attı Madam Bradley?!.

Bu, eski klüp arkadaşının dul karısı Madam Bradley'in, kendi delâletiyle, kendi mağazasının ambalâj kısmında işe alındığını tamamiyle unutmuştu....

Madam Bradley çekildi; o akşam daha iyiceydi, fakat sancıların, yine her an gelebileceği korkusuyle, azap içindeydi. (Arkası var)

Girit Harbi Kızışıyor

(Baş tarafı 1 incide)

miştir. Hücum stuka pike bombardıman tayyareleri tarafından yapılmış ve bunları Messerschmitt tayyareler ile plânörler ve paraşütçüler takip etmiştir. Kandiya ve Regu mıntakalarında paraşütçülerin hücumu saat 17,30 da başlamıştır. Bundan başka asker nakleden pek çok tayyare de yere inmiştir. Bunların bir çoğu parçalanmıştır.

Muharebelerin gittikçe artan bir şiddetle devamına intizar etmek lâzımdır.„

İngiliz üniforması ile yere inen Almanların hukuku düvel kaidelerine göre muamele görüp görmiyecekleri hakkında bir mebus tarafından sorulan bir suale cevap veren Churchill, Almanların Yenizelânda üniforması giydiklerini teyit etmiş, fakat bu vaziyet hakkında kâfi derecede malûmat sahibi olmadığı için bu hususta mahallî makamlara bir dereceye kadar takdir hakkı bırakacağını söylemiştir.

İngiliz resmî tebliği

Kahire, 21 (A. A.) — "İngiliz umumî karargâhının tebliği": Girit adası dün bütün gün bir seri şiddetli hava hücumlarına maruz tutulmuş ve bu hücumlar arasındaki fasılalar da, yeni paraşütçü dalgaları ve hava yolu ile nakledilen Alman kıtaları muhtelif noktalarda yere indirilmiştir. Bütün gün şiddetli çarpışmalar devam etmiş, bu çarpışmalarda düşman ciddî kayıplara maruz bırakılmıştır. Bizim kayıplarımız ise, nisbeten hafiftir. Bir noktada, Hanya civarlarına girmiye muvaffak olmuş bulunan bir Alman müfrezesi süratle sarılmış ve esir edilmiştir. Harekât devam etmektedir.

★

Kahire, 21 (A.A.) — "Tebliğ": Yunanistanda ağır bombardıman tayyarelerimiz Almanlar tarafından işgal edilen hava meydanlarına kesif hücumlar yapmışlardır. Bu hususta tafsilât gelmemiştir.

Alman ajansına göre

Berlin, 21 (A. A.) — "Ofi": Giritte harekâtın Alman başkumandanlığının plânları mucibince devam etmekte olduğu bildirilmektedir. Halen şiddetli bir muharebe devam etmektedir. Bir kaç saate kadar resmî bir beyanat neşredilmesi bekleniyor.

7 bin Alman askeri harekâta iştirak ediyor

Londra, 21 (A. A.) — "Reuter" Londraya gelen haberlere göre, 19 Mayısta Giridi havadan bombardıman etmiş olan düşman bu bombardımanı bütün gün sürdürmüştür. Dün sabah erkenden yeniden hücum edilmiş ve paraşütçüler indirilmiştir. Bilâhare plânörler ve asker nakliye tayyareleri kullanılmıştır.

Paraşütçülerin bazısının Yeni Zelânda muharebe üniformasını lâbis bulunduğu söylenmiştir. Fakat bu, Almanlar tarafından tekzip edilmiş ve Almanları bu üniformanın yeni tip bir muharebe üniforması olduğunu söylemişlerdir.

Yere inişler bilhassa adanın garp tarafına yapılmıştır. Esasen tarihte de bu taraf daima adaya duhul yolunu teşkil eylemiştir. Fakat Kandiyede de bazı yere inişler olmuştur.

Sanıldığına göre hava yolu ile getirilen asgarî bir düşman fırkası; yani takriben yedi bin kişi harekâta iştirak etmiştir.

Londrada kaydedildiğine göre, hava yolu ile nakledilen bir Alman fırkası, normal surette yalnız paraşütçüleri ihtiva etmemekedir. Şurası da kaydedilmelidir ki, bundan evvel, Almanlar hava yolu ile naklolunan bir fırka ihraç ettikleri zaman, harekât iki gün sürmüştür. Hava yolu ile nakledilen bir Alman fırkası, bindiğine göre, mutat üç piyade alayı yerine iki piyade alayından mürekkep bulunmaktadır. Hava yolu ile nakledilen bir fırka, başka bakımlardan da normal bir fırkadan az çok daha küçüktür. Son haberlere göre, bu fırkaya bir top alayı da dahildir ve bu alayda yedi buçukluk 24 top vardır.

Hava yolu ile naklolunan bir fırkada, 37 milimetrelik toplarla mücehhez bir tank dafi taburu vardır ve her alayda bir mitralyöz bölüğü bulunmaktadır. Almanlar, bir fırkayı nakil için takriben 250 tayyare kullanmakta ve tayyareler, üç veya dört ayrı sefer yapmaktadır.

Almanların kullandığı usul şu olsa gerektir: Evvelâ paraşütçüler gönderilmektedir. Eğer bunlar hedeflerinde muvaffak olurlarsa asker nakliye tayyarelerine işaret vermekte ve hava yolu ile nakledilen askerler yere inmiye başlamaktadır.

Deniz yoliyle ihraç teşebbüsleri yapıldı

Londra, 21 (A. A.) — "Reuter": Salâhiyettar bir kaynaktan bildirildiğine göre, dün bütün gün hava yolu ile nakledilmiş olan düşman kıtalarının Giride ihraç teşebbüsleri ile birlikte deniz yolu ile ihraç teşebbüsleri de yapılmıştır. Tahmin olunduğuna göre, hücum bugün de devam edecektir. Fakat vaziyete tamamiyle hâkim bulunulduğu salâhiyettar kaynaktan bildirilmektedir.

Asgarî bir düşman fırkasının takriben yedi bin kişinin Girit harekâtına iştirak ettiği sanılmaktadır.

Vaziyete hâkim bulunulduğu, her paraşütçünün ve hava yolu ile nakledilmiş askerin temizlenmiş olduğu demek değildir. Başka Alman kıtaları nakliye tayyarelerinin Giritte yere inmeerinden evvel düşürülmüş olduğu sanılmaktadır.

Hücum hakkında tafsilât

Kahire, 21 (A. A.) — Kahire askerî mahfillerine göre, Alman paraşütçülerinin 20 Mayısta saat 2 de Giritte ilk indikleri iki nokta Suda koyu ile Melemi mevkiidir. Suda koyu, Yunanistanın istilâsındanberi Şarkî Akdenizdeki İngiliz deniz üslerinin en mühimlerinden biri olmuştur. Melemi'de mühim bir tayyare meydanı vardır. Paraşütçüler bir gün devam eden kesif bir bombardımandan sonra inmişlerdir. Bunları müteakip diğer paraşütçüler Hanya ile Kandiyaya ve Suda koyunun şimalindeki yarımadaya inmişlerdir.

Saat 6.30 da bombardıman hemen hemen fasılasız bir surette devam ediyordu. Daha sonra diğer kıtalar ayni suretle Kandiyaya ve Retma'ya inmişlerdir.

Kahire askerî mahfilleri olduk ça şiddetli muharebeler cereyan etmekte bulunduğunu, fakat Yeni Zelanda üniforması taşıyan paraşütçülerin pek çok olması dolayısiyle vaziyetin oldukça vuzuhsuz olduğunu beyan etmektedirler.

Bugünkü hâdiseler hakkında malûmat yoktur.

Churchill, Hess Meselesi İçin Söz Söylemiyor

Londra, 21 (A.A.) — Dün Avam Kamarasında, Başvekil Churchill'den, Hess hakında birçok sualler sorulmuştur. Bilhassa muhafazakâr mebus Adame ezcümle Hess'in, Alman hükûmetinin malûmatı dahilinde geldiğini tesbit edilip edilmediğini bilmek istemiştir.

Başvekil verdiği cevapta ezcümle demiştir ki:

Hesse hakkında henüz beyanatta bulunacak vaziyette değilim, ve ne zaman beyanatta bulunacak vaziyete geleceğimi de katiyyen bilmiyorum. Hâlen bildiğime göre, Hess harp esiri muamelesi görmektedir. Ve kendisine bir esire yapılan muamele yapılmaktadır.

Yeni Bütçe Mecliste

(Baş tarafı 1 incide)

1941 mali yılı içinde Osmanlı bankasiyle olan hazine hesabı carisinden maada kısa vadeli avans ve hesabı cariler akit ve küşadına ve azamî bir yıl vadeli hazine bonoları ihracına Maliye Vekili mezun bulunacaktır. Ancak, hususî kanunların verdiği salâhiyetler hariç olmak üzere tedavülde bulunacak hazine bonoları 100 milyon lirayı geçmiyecektir.

Millî ve metrûk emlâk ve arazi satış taksit bedellerini vaktinde vermiyenlerin bu borçları tahsili emval kanunu hükümleri dairesinde tahsil olunacaktır.

Bütçe encümeni mazbatası

Bütçe encümeni, mazbatasında bugünkü dünya ahvaline temas etmekte ve ezcümle şöyle demektedir:

"1939 senesinin 9 uncu ayının birinci günü başlıyan harp, bütün milletlerin iktisadî ve malî vaziyetleri üzerinde akisler yapmaktan hali kalmamış ve tabiatiyle memleketimiz de bu tesirlerden masun kalmamıştır.

Bir taraftan her milletin istihsalâtından mühim bir kısmını kendi ihtiyaçlarına hasrederek ihracatını tahdit ve menetmesi ve diğer taraftan abloka ve münakale yollarının emniyetsizliği yüzünden ithalâtın maruz kaldığı güçlükler gümrük resmi ile bu emtianın ithali sırasında alınan diğer vergilerde hemen yüzde elliye yakın bir noksan husule getirmiştir.

"1940 malî yılına girilirken bu noksan ile beraber yine gümrük ve ona müteferri vergilerde ziyadeleşeceği anlaşılan tenakusu kapatmak ve ifası zaruri görülen yeni bir takım masrafları karşılamak ve nihayet her şeyin üstünde millî müdafaa hazırlıklarını istikmal etmek için yeni gelir kaynaklarına müracaat zaruretiyle karşılaşılmıştır. Bir kısım vergilere zamlar yapılmak ve bazılarının dairei şümulü genişletilmek suretiyle varidatta otuz milyon lira kadar bir fazlalık temin edilmişti...

Encümenin temennileri

Bütçe encümeni, bundan sonra bu sene de ayni şekilde vergilere bir mikdar zam yapılması lâzım geldiği yolunda hükûmetin yaptığı teklifi kabul etmekte ve nihayet şu temennilerde bulunmaktadır:

"Bütçe erkânı arasında maaşat ve ücretler yekûnunun mühim bir mikdara baliğ olduğu söz götürmez bir hakikat olduğu gibi amme hizmetlerinin daha mazbut bir kadro ile ifasının gayri kabil olduğu da iddia edilemez. Bilâkis, hükûmet teşkilâtiyle yakından alâkadar olan mütehassısların ifadelerine ve encümende hâkim olan kanaate göre işlerin daha ivi islemesi bakımından buna ihtiyaç dahi vardır. Binaenaleyh, mevzuun çok müşkül olduğunu ve tetkike muhtac bulunduğunu encümenimiz tasdik etmekle beraber derkâr olan ehemmiyetine binaen hükûmetce biran evvel ele alınarak teşkilât ve kadroların ihtiyaca uygun bir hale ifrağını temenni etmenin yerinde olduğunu düşünmüştür. Ayni zamanda müşterek vezaif münhalâtının imkânı müsaadesi nisbetinde açık bırakılması temennive sayan, görülmüştür. Bu suretle hem tasarruf temin edilmiş ve hem de kadrolarda yapılabilecek tenzillerin tesbit ve takdiri imkânı elde edilmiş olur.

"Son söz olarak başta Millî Şefimizin en büyük istinatgâhımız olan basiretli rehberliği altında hükûmetimizin umumî siyaseti en muvaffakıyetli ve emniyetli bir şekilde tedvir etmekte olduğu hakkındaki umumî kanaatimizi izhar ve millî vahdetin verdiği sarsılmaz kudrete imanımızı ifade etmekle beraber yarının ne gibi siyasî hadiselerle mahmul olduğunu takdir etmek imkânsızlığı karşısında zarurî ve âcil olmıyan ve tehiri mümkün bulunan her türlü masrafların geri bırakılması lüzumunu tasrı etmeyi bir vecibe addederek, bu sebeple mikdarı az da olsa umumî muvazeneden olsun, mülhak ve hususî bütçeli idarelerden veya teşekküllerden olsun bu lâzimeye ehemmiyetle itina etmelerinin ve bütün işlrimizde tasarruf zihniyetinin hâkim olması hususunun teminine çalışılmasını hükûmetimizden temenni etmekle sözlerimize nihayet veriyoruz."

Dün müzakere ve kabul edilen lâyihalar

Ankara, 21 (A. A.) — Millet Meclisi bugünkü toplantısında, askeri muhakeme usulüne, ve hariciye vekâleti teşkilât kanununa ait kanun lâyihaları ile dahiliye memurlarından bir kısmının tahdidi sinlerine ait kanunun ikinci maddesinin ordu subayları heyetinin terfiine ait kanunun üçüncü maddesinin -E- fıkrasının değiştirilmesi ve İnhisarlar umum müdürlüğü teşkilât kadrolarına mütedair kanun lâyihalarının ikinci müzakerelerini yapmış ve kabul eylemiştir.

Bu sonuncu kanun lâyihasının kabulü esnasında söz alan Ziya Gevher Etili, kanunun müzakeresi esnasında ehemmiyeti gözden kaçmış bir mevzua temas edeceğini işaret ederek kanunun 32 inci maddesinin bir fıkrasındaki "memurin kanununun dördüncü maddesinin müzeyyel -Z- fıkrası hükmü bu kanunun neşrinden sonra alınacak veya bu tarihten sonra yabancılarla evlenecek memurlar hakkında tatbik olunur,, kaydi üzerinde durmuş ve devlet memurları hakkında şimdiye kadar tatbik olunmakta olan bu kaydın böylece, ücretli memurlara da teşmil edilmek hususunda İnhisarlar Vekâletince alınmış olan bu karardan dolayı gümrük ve inhisarlar Vekiline teşekkürde bulunmuştur. Hatip sözlerini bitirirken mevzuu bahis kaydın bütün diğer ücretli memurlara da teşmilini temin edecek tedbirlerin yakında alınacağı ümidini izhar eylemiştir.

Meclis yine bugünkü toplantıda Diyarbakır istasyonundan İraka ve Elâzığ istasyonundan İrana kadar uzatılacak demiryolu inşaatına tahsis edilmek ve senelik faiz ve ikramiye tutarı yüzde yedi ve itibarî kıymeti her sene on beş milyon lirayı geçmemek ve yirmiser senede itfa edilmek şartiyle 35 milyon liralık tahvil ihracı, şeker ve glikozdan alınan istihlâk verğisinin arttırılması, çıkarılacak mikdarı 25 milyon lirayı geçmemek üzere tasarruf bonoları ihracına ait kanun lâyihalarının da birinci müzakerelerini yapmıştır.

Meclis, Cuma günü toplanacaktır.

Avam Kamarası Gizli Celse Akdetti

Londra, 21 (A.A.) — Bugün Avam Kamarası suallere tahsis edilen celseden sonra gizli bir celse akdetmiştir. Bu hafi celsede harp malzemesi meselesinin görüşüldüğü tahmin edilmektedir.

Hür Fransız Kuvvetleri

(Baş tarafı 1 incide)

Hayfa, 21 (A. A.) — Suriye hududundan gelen şayialara göre, bazı Fransız pilotları tayyareleriyle beraber Suriyeden uçarak civar müttefik meydanlarına inmişlerdir. Fransız hava kuvvetlerine mensup yüksek rütbeli bir subay Vichy'den Beyrut'a gelmiştir. Bu subay General Dentz'e gönderilen talimatı hâmil bulunmaktadır.

İrak ve Suriyede hava faaliyeti

Kahire, 21 .A. A.) — "Tebliğ": İrakta Fallujah'daki vaziyetimiz tarsin edilmiştir. Düşmanın bir hava hücumunu keşif uçuşu yapan avcı tayyarelerimiz önlemiştir. Raşit tayyare meydanı dün sabah şafakta şiddetle bombardıman edilmiştir. Hangarlarda ve diğer binalarda büyük hasar olmuştur.

Alman tayyareleri öğleden sonra Habbaniye üzerine bir akın yapmışlardır. Hasar hafiftir. Avcılarımız Alman tayyarelerini yakalamışlar ve zannedildiğine göre en aşağı 2 düşman tayyaresi ciddî surette hasara uğratılmıştır. Suriyede Palmir'de yerde bulunan iki Junkers 52 Alman tayyaresi bombalanmış ve hasara uğratılmıştır.

Şamda bazı Alman tayyarelerine hücum edilmiştir. Fakat neticeleri görmek mümkün olamamıştır.

Hava Nazırı Beyrutta

Vichy, 21 (A.A.) — "D.N.B.„ Fransız Hava Nazırı General Bergery, pazartesi akşamı tayyare ile Tunus'tan Beyrut'a gitmiştir. Hava Nazırı, hükûmetin emri mucibince Suriye Fevkalâde Komiseri ile birlikte hava hücumlarına karşı Suriyede ne gibi tedbirler alındığını tetkik edecektir.

Beyruta gelen Almanlar

Londra, 21 (A. A.) — News Chronicle'in hususî muhabiri diyor ki:

"200 veya 300 Alman, Beyrut otellerine inmiştir. Beyrut'ta ve Almanların 20 tayyare meydanını ele geçirdiği bütün Suriyede İngiltereye karşı dostluk hissiyatı taşıdıklarından şüphe edilenler kütle halinde tevkif olunmaktadır...

İngiliz konsoloshaneleri

Şam, 21 (A.A.) — Suriyedeki İngiliz Konsoloslukları, Fransız makamlarının talimatına tevfikan, kapılarını kapamışlardır. Şam İngiliz Konsolosluğu memurları, Şam'ı cumartesi günü terketmişlerdir. Memleketi terkeden İngilizlere, Hindistana veyahut Cenubî Afrikaya gitmeleri tavsiye edilmiştir. Esaslı İngiliz müesseseleri, Şam'da faaliyetlerini tatil eylemişlerdir.

Grevler devam ediyor

Beyrut, 21 (A. A.) — Tass ajansı bildiriyor: Havayici zaruriye fiyatlarının anî olarak yükselmesi üzerine ücret ve yevmiyelerin arttırılması için amele ile müstahdemlerin yaptığı grevler Suriyenin her tarafında devam etmektedir. Beyrut'taki ticaret müesseselerinde çalışanların da grev yaptıkları bildirilmektedir. Şamdaki terzi kalfaları ile çırakların da grev ilân ettikleri haber verilmektedir.

★

Beyrut, 21 (A.A.) — Suriyede çıkan "Şark„ gazetesi Beyrutta büyük bir ekmek sıkıntısı olduğunu yazmaktadır. Halk sabahları erkenden fırınların önünde toplanmaktadır. Son günlerde ekmek fiyatları yüzde otuz nisbetinde yükselmiştir. Ekmek temini isinde görülen sui idareden dolayı bütün şehirlerde hükûmete sikâyette bulunulmustur.

İraktaki askerî harekât

Kahire, 21 (A.A.) — "İngiliz umumî karargâhının tebliği: Irakta Fallujanın zaptını müteakip, bu mıntakada, asî müfrezelerin toplanması harekâtı devam etmektedir Bir miktar esir alınmıştır. Habbaniye'de ve Basrada, vaziyet sakin olarak kalmaktadır.

İkinci Lâvrens ölmemiş

Kudüs, 21 (A. A.) — İyi bir kaynaktan öğrenildiğine göre, bazan, "İkinci Laurence„ adiyle anılan Binbaşı Glubb'un Irak muharebelerinde öldüğü hakkında pazartesi günü Alman kaynaklarından yayılan haber tamamen asılsızdır. Glubb'un doğu çölünde normal vazifesini ifaya devam etmekte olduğu bildirilmiştir.

TREN YOLCU VE YÜK ÜCRETLERİ

Hazirandan İtibaren Yüzde 15 Kadar Bir Zam Yapılacak

Ankara, 21 (TAN Muhabirinden) — Münakalât Vekâleti ahvalihazıra dolayısiyle kömür ve malzeme fiyatlarının yükselmesi itibariyle bir Hazirandan itibaren Devlet Demiryollarının yolcu ve yük tarifelerinde bazı değişiklikler yapmıştır. Bu tarife esaslarına göre, yolcu ücretlerine takriben yüzde on beş kadar zam yapılmakta ve birinci mevkilerde mecburî olan yemek ücretleri de arttırılmaktadır.

Yük navlunlarının hesabında eski tarifelere göre, altı mıntaka üzerinde ücret alınmakta iken yeni tarife ile bu mıntaka adedi yediye çıkarılmakta ve bazı eşyaların da sınıfları değiştirilmektedir.

Eşya sınıflarına göre, birinci mıntaka ücretleri eski tarifeye nazaran ton başına 100 — 300 kuruştan 130 — 450 kurusa, 2 inci mıntaka ücretleri 200 — 700 kurustan 200 — 900 kurusa, üçüncü mıntaka ücretleri 250 — 750 kuruştan 250 — 1050 kurusa, 4 üncü mıntaka ücretleri 300 — 800 kuruştan 300 — 1150 kurusa, 5 inci mıntaka ücretleri 300 — 850 kurustan 340 — 1225 kurusa ve altıncı mıntaka ücretleri de 300 — 900 kurustan 370 — 1275 kuruşa çıkarılmıştır.

Yeni ihdas edilen birinci mıntaka için de 400 — 1325 kurus arasında ücret tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Eskiden normal tarifelere nazaran çok ucuz olan Marmara havzasına ait tarifelere de zam yapılmış ve ton başına alınan ücret birinci sınıf eşyada 40 kurustan seksen kurusa, ikinci sınıf eşyada 60 dan 130 kurusa, üçüncü sınıf eşyada 75 kurustan 180 kurusa, 4 üncü sınıf eşyada 80 kurustan 230 kurusa ve beşinci sınıf eşyada 100 kuruştan 280 kurusa çıkarılmıştır.

Yeni tarife ile hayvan nakil ücretleri de artırılmakadır.

Küçük baş hayvanlar için 25 — 40 kurus arasında olan ücretler 30 — 100 kurusa çıkarılmakta büyük baş hayvanlar için 250 kurus kadar olan ücretler 300 — 600 kurus arasında tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Bunlardan başka, beher parçası bin kilovu geçen yekpare ağır esya tarifesi de tadil ve ıslah edilmekte ve ücret esasları değiştirilmektedir.

İngiltere Daha Süratli Yardım İstiyor

(Baş tarafı 1 incide)

kaybettiğimiz zamanı şimdi telâfi etmek mecburiyetinde bulunuyoruz.„

Alexander, Amerkanın yapacağı büyük yardımların süratle yapılması zamanının geldiğini zannettiğini söylemiş ve bu sayede şimdiki tedafüi muharebenin nihaî zaferle neticelenecek olan tarruzi bir muharebeye inkılâp edeceğini ilâve etmiştir.

"Almanya ile anlaşmıya varmak imkânsızdır„

Londra, 21 (A.A.) — Attlee, gece bombardımanlarının karşılığı olarak tahdidi için Almanya ile Ingiltere arasında bir anlaşma yapılması hakkında Avam Kamarasında ileri sürülen bir fikre kısaca "hayır„ cevabını vermiştir. Diğer bir mebus yukarıdaki teklifin Ingilterenin Almanyaya üstünlük temin ettiği bir sırada yapılmış yersiz bir teklif olduğunu söylediği zaman şiddetle alkışlanmıştır.

Atlee, tekrar söz alarak şöyle demiştir:

"Almanya ile herhangi bir anlaşmaya varmak imkânsızdır.„

İngiltereye yardım

Vaşington, 21 (A.A.) — Ayan âzasından hükûmetçi Barkley, beyanatta bulunarak demiştir ki:

Kiralama ve ödünç verme kanunu mucibince gönderilmekte olan malzeme, Ingiltereye şayanı memnuniyet bir tarzda varmakta gibi gözükmektedir. Malzemenin teslim edilmesine nezaret için, hükûmetin herhangi yeni tedbirler alması gayri muhtemeldir. Çünkü şerait hâd değildir.

Müstacel karar yok

Vaşington, 21 (A.A.) — Roosevelt, dün gazeteciler toplantısında beyanatta bulunarak yakında kongreye bir mesaj göndermek niyetinde olmadığını beyan etmiştir. Bu beyanat, "büyük karar" ın bildirilmesine intizar eden ve reisicümhurun bürosunda istical gösteren yüzlerce gazeteciyi inkisara uğratmıştır.

Fransa, Harbe Girmemeği Taahhüt Etti

(Baş tarafı 1 incide)

larını karşılamak üzere icap eden tedbirler alması hakkını istiyoruz. Hull'e Fransız milletinin, Martinik ve Dakar gibi müstemlekelerdeki hükümranlık haklarında yapılmak istenecek herhangi bir değişiklik tesebbüslerine karşı bu müstemlekeleri himaye edeceğini tekrarladım.„

Haye, mütarekenamenin 12 inci maddesi mucibince Fransız tayyare meydanlarının Alman ve İtalyanların kontrolü altında bulunacağına işaret etmiş ve bu keyfiyetin unutulduğunu beyan etmiştir. Büyük Elçi, mütareke hükümleri mucibince Alman tayyarelerinin Suriyedeki Fransız tayyare meydanlarına inmek hakkını haiz olduklarını ilâve etmiştir.

Amerika teminat istiyor

Vaşington, 21 (A.A.) — "Reuter„ : Sözüne inanılır bir kaynaktan bildirildiğine göre, Hull, dün Vichy hükûmetinin Amerika Birlesik devletleri nezdindeki Büyük Elçisi Henri Haye'e, Fransız - Amerikan münasebetlerinde iyi bir anlaşmanın tesisi için yegâne ümidin, Almanya ile müzakerelerde Fransanın katî surette mütareke şartlarından ayrılmıyacağı hakkında tahrirî ve katî teyidatında bulunmasında olduğunu resmen bildirmiştir.

Roosevelt'in sözleri

Vaşington, 21 (A.A.) — Roosevelt gazeteciler konferansında Dakar'dan bahsetmiştir. Reisicümhur kendisinden Dakar meselesi hakkında sorulan bir suale infiratçılara karşı bir ihtar şeklinde tefsir edilen şu müstehzî cevabı vermiştir:

"Dakara karşı tedbirler alındığı takdirde, ehemmiyetsiz bir mesele değil, fedakârlıklara değer bir mesele mevzuu bahsolacaktır...

Martinik'teki Fransız gemileri

Paris, 21 (A. A.) — "D.N.B.„ Fort - De - France'dan bildiriliyor:

Mütarekedenberi Martinique - de bulunan Bearn tayyare gemisi ile Emile Bertin kruvazörünün denize açılmak üzere oldukları hakkında sayialar dolaşmaktadır. Antilles takım adalarındaki Fransız deniz kuvvetleri kumandanı bu şayiaları yalanlamış ve bu harp gemilerinin sadece bir manevra yapmakta olduklarını ve denize açılmıyacaklarını beyan etmiştir.

Diğer taraftan İngiliz harp gemilerinin Martinique açıklarında devriye gezdikleri görülmüştür.

Hitler - Darlan anlaşması

Londra, 21 (A.A.) — Times gazetesi, "Vichy ile Berlin arasındaki pazarlık„ başlığı altında Vaşington muhabirinden aldığı bir telgrafı neşretmektedir. Times muhabiri bu telgrafında, son Hitler - Darlan anlaşmaları şeraitinin ne olabileceğini bildirmektedir. Sanıldığına göre, Almanlar, Toulon ve Marsilya limanlarını ve Suriye üslerini kullanmayı talep etmişlerdir. Buna mukabil, bir buçuk milyon Fransız esiri iade olunacak ve Paris yeniden hükûmet merkezi olacaktır. Bir habere göre, Amiral Darlana, İngiltereye karşı harekete geçmiye karar verirse, "Avrupa Amirali„ ünvanının verilmesi vâdedilmiştir. Berlin, Riom muhakemesinin süratlendirilmesini de talep etmekte ve bilhassa, harp ilânında Amerika Birleşik devletlerinin oynadığı rol üzerinde ısrar eylemektedir. Son haftalar zarfında, bütün yabancılar ve bilhassa Toulon ve Marsilyadaki antifaşist İtalyanlar bir araya toplanmış veya tahassüt kamplarına veyahut Sahrayıkebir demiryolu inşaatında kullanılmak üzere Afrikaya gönderilmiştir. Vichy hükûmeti âzalarına, Almanların, müttefik olarak Fransızları İtalyanlara kat kat tercih ettiği söylenmekte ve bunu isbat için de İtalyanların Fransadan yaptığı bütün taleblerinin önüne gecilmis olduğu ilâve olunmaktadır. Hitler, Vichy üzerine tazyik yapmadan evvel, İtalyanın tamamiyle Almanyanın tabiî bir vaziyete düşmesini beklemektedir ve İtalya, şimdi bir Akdeniz büyük devleti olmaktan vazgeçmeyi ve 'ıMare Nostrem„ olarak Adriyatikle iktifayı kabul etmek mecburiyetinde bulunmaktadır.

Fransız kabinesi toplandı

Paris, 21 (A. A.) — "D.N.B.„ Ouvre gazetesinin bildirdiğine göre, dün aksam Başvekâlet binasında Amiral Darlan'ın riyasetinde bir Nazırlar konferansı yapılmıştır.

MÜSTAKBEL AVRUPA

Beş, Altı Bloktan Teşekkül Edecek

Londra, 21 (A.A.) — Amerikadan dönen Polonya Başvekili General Sikorski şu beyanatta bulunmuştur:

"Müştereken hareket eden beş veyahut altı bloktan teşekkül edecek müstakbel Avrupa prensibi Amerikada iyi karşılanmakta ve pek ziyade tatmin edici görülmektedir. Bu bloklar, bir tek blokun Avrupada bir hegemonya tesis etmesine imkân kalmıyacak şekilde hareket edeceklerdir.

General Sikorski, Avrupada barışı ve refahı temine matuf olan bu proje hakkında Roosevelt'le görüşmüştür. Başvekil, Amerikanın Avrupanın tekrar kurulması meselesine çok büyük bir alâka gösterdiğini kaydetmiştir.

O Halde Niçin Harp Ediyorlar?

(Baş tarafı 1 incide)

Amerika Hariciye Nazırı sulh prensiplerini ilk defa olarak şu 5 madde ile tesbit etmiştir:

"1 — Azamî derecede ileriye götürülmüş bir milliyetperverliğin ticarete müfrit tahdidat tahmil etmesine müsaade etmemelidir.

2 — Beynelmilel ticaretin inkişaf edebilmesi için beynelmilel ticarî münasebetlerde fark gözetmemek bir kaide olmalıdır.

3 — Ham maddeler ve ticarî emtia istisnasız bütün milletler tarafından temin edilebilmelidir.

4 — Ticarî emtia alış verişine ait beynelmilel anlaşmalar müstehlik memleketleri ve bu memleketler ahalisini himaye edecek şekilde tanzim edilmelidir.

5 — Beynelmilel malî müesseselerin nizamnameleri ve malî anlaşmalar esaslı teşebbüslere ve bütün memleketlerde bu teşebbüslerin devamlı inkişafına yardım edecek ve bütün memleketlere refahlariyle telifi kabil ticarî usuller vasıtasiyle tediye imkânı verecek tarzda yapılmalıdır.„

Mister Cardell Hull'ün bu beyanatı, Amerikanın harpten sonra da Liberal bir dünya sistemi kurulmasını istediğini gösterir. Amerika gibi, zengin ve büyük sanayiine bütün dünyayı açık bir pazar olarak kullanmak isteyen bir memleketin, yarın kendisine bütün kapıları açan bir nizama taraftar olması kadar tabiî bir şey olamaz.

Fakat gariptir ki, bu beyanati tetkik eden Berlin radyosu, Almanyanın da ayni maksatlar için harp ettiğini ve Amerikan Hariciye Nazırının ileri sürdüğü prensiplerle, Hitlerin muhtelif zamanlarda nutuklarında ortaya koyduğu davalar arasında tam bir mutabakat bulunduğunu iddia etmektedir.

Berlin radyosuna göre, Hitler de müfrit milliyetçiliğin vücuda getirdiği sun'i ekonomik duvarların yıkılmasını beynelmilel ticaret sahasında Almanya aleyhindeki takyidatın kaldırılması; bütün dünya kaynaklarından bütün milletlerin müsavat dairesinde istifade etmelerini; beynelmilel malî müesseselerin tahakkümüne nihayet verilmesini istemiş, ve bunlar olmadığı içindir ki, Almanya harbe girmiye mecbur olmuştur.

Şu halde Almanya ile Amerikanın sulh gayeleri arasında hiçbir fark olmamak lâzımgelir.

Bu takdirde akla gelen ilk sual şudur:

O halde niçin harbediyorlar?

AFRİKA HARBİ

(Baş tarafı 1 incide)

esnasında ve müteakiben alınan esirlerin mikdarı 18 bin ile 19 bin arasındadır.

Addis - Abeba'nın cenubunda halen devam etmekte olan göller muharebesinde, kıtalar, iki fırkanın bakayasından mürekkep bulunan düşman kuvvetlerine süratle yaklaşmaktadır. Dün, ceruptan terakki eden ileri kıtalarımız, düşman dümdarları ile şiddetli bir çarpışmadan sonra aralarında birisi liva kumandanı General olmak üzere bir mikdar esir almışlardır.

Malta üzerinde

Malta, 21 (A. A.) — Dün Maltada altı alarm işareti verilmiştir. Sabahın ilk saatlerinde yapılan birinci akında, küçük mikdarda düşman tayyaresi, bombalar atmış ve bu bombalar sivil halka ait binalarda oldukça mühim hasar vukua getirmiştir Bir kaç kişi ölmüştür. Bazı kimseler de kayıptır. Bunların enkaz altında kalmış olduğu sanılmaktadır.

ASKERLİK İŞLERİ

Yedek Subayların Yoklaması

Fatih Askerlik Şubesinden: 1 — Yedek subay yoklaması 1 Haziran 941 den 20 Haziran 941 gününe kadar devam edecektir.

2 — Her yedek subay yoklamaya bizzat gelmek mecburiyetindedir.

A — Rahatsız olup gelemiyecek hal de olanlar (Mahallî hükûmet tabibinden musaddak rapora bağlıyacakları taahhütlü mektuba şube defterinde kayıtlı olduğu sıra kayıt numarası ve rütbe ile sınıfını bildirmek şartiyle şubeye gönderecektir. (Meselâ: 6/10 gibi).

3 — Hükûmet memuru olup da berayı vazife şube mıntakası haricinde olanlar (Tavzif edildikleri emrin sureti) serbest meslek sahibi olup da Haziran ayı zarfında haricte bulunmaları mecburî olanlar (bu mecburiyeti bulundukları mahallin emniyet müdürlüğü veya âmirliklerinden alacakları vesikalar) yoklamalarını kerre dahilindeki vesaiki mektupla göndermek suretivle yaptıracaklardır. Vesaiksiz gönderilen mektuplar makbul değildir ve yoklamaya gelmemiş addedileceklerdir.

4 — Mektupla yoklamalarını yaptıracaklarla bizzat yoklamalarını yaptıracak subaylar getirecekleri asağıdaki vesaiki de taahhütlü mektupla göndereceklerdir.

5 — Sube mıntakası haricinde olup da yoklamalarını yaptıracaklar istenilen vesaiki bir dilekçe ile sube baskanlarına müracaat etmek suretivle yaptırabileceklerdir. (Maliye müfettişlerine aittir.)

6 — Gerek mektupla, gerek dilekce ile müracaatlarda nüfus cüzdanlarında 940 yoklamasında yazılmış sube defter sıra kayıt numarası ve rütbe ile sınıfının bildirilmesi lâzımdır. (Meselâ: yedek Top. Tğm. 4/160 gibi)

7 — Yoklamaya gelmiyenler usulüne tevfikan mektupla yaptırmıyanlar 1076 numaralı kanuna göre (50) lira cezava tâbi tutulacaklardır.

8 — Haziran 2 sinden 7 sine kadar (Kimyager, levazım, veteriner, disci, eczacı, tabip) sınıfına ait bütün rütbe subaylarının yoklamaları yapılacaktır.

9 — Haziranın 9 zundan 12 sine kadar (Top. hesap memuru, naklive, istihkâm, Oto.) sınıfına ait bütün rütbe subaylarının yoklamaları yapılacaktır.)

10 — Haziran 13 den 16 sma kadar (Muhabere, süvari, demiryol, jandarma, hava, ölcme, harita, imam, adlî müşavir, sanayii harbiye) sınıfına ait bütün rütbe subaylarının yoklamaları yapılacaktır.

11 — Haziran 16 sından 18 zine kadar (Deniz makine, deniz güverte, sanatkârlar, muamelât memuru) sınıfına ait bütün rütbe subaylarının yoklamaları yapılacaktır.

12 — Haziran 18 den 20 sine kadar (Bütün rütbe piyadeler.)

13 — Bu yoklamalarda asağıdaki vesaik asıllariyle birlikte tasdiksiz olarak beraberlerinde bulundurulacaktır.

A — Terhis tezkeresi, tekaüt emri veya diğer askeri vesaik suretleri,

B — Nüfus cüzdanı, iki adet fotograf,

C — Hekim, eczacı, dişci, veterinerlerin diploma ve ihtisas vesika suretleri,

D — Mühendis ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (Su, elektrik, yol, ilâh) gibi vesaikleri.

14 — Halihazır mahalle emniyetleri tarafından tasdikli ikamet senedi,

15 — Her sınıf için tayin edilen günlerde yoklamaya gelinmesine riayet edilmesi,

16 — Yoklama sabah saat 8,30 dan 12,30 za kadar, Öğleden sonra 2 den 18 ze kadar devam edeceği.

17 — Temmuz 940 ve daha evvelki senelerde yaş haddine uğrıvanların nüfus cüzdanlarına yaş haddine uğradıkları kaydedileceğinden şubeye müracaatları ilân olunur.

★

1. Tümen Askerlik Dairesi Başkanlığından: Yedek subay yoklamalarının 2 Haziran 941 günü başlıyarak 30 Haziran 941 günü nihayet bulacağı evelce gazetelerle bildirilmişti. Bu yoklamalarm 20 Haziran 941 Cuma günü nihayet bulacağı ilân olunur.

★

Fatih Askerlik Şubesinden: Yd. S. 8. Mİ. Me. M. Emin oğlu M. Ali (590 — 117) 1031 İstanbul. Adresi: Kadıköy Feneryolu Nail Bey köşkünde. İşi: Galata Balıkpazarı Kurşunlu Han No. (26).

EMEKLİ VE YEDEK SUBAYLARLA ASKERİ MEMURLARI ŞUBEYE DAVET

Beşiktaş Askerlik Şubesinden: Beşiktaş askerlik şubesinde kayıtlı henüz yaş haddine uğramamış olan emekli ve yedek (Eski tâbirle birinci ve ikinci sınıf ihtiyat zabitan ile memurini askeriye) subaylarla askerî memurların senelik yoklamalarına 1 Haziran 941 gününden itibaren başlanacak ve 20 Haziran 941 akşamı nihayet bulacaktır. Bu yoklamaya İstanbulda bulunan levazım, veteriner, eczacı ve tabiplerin yoklamaları 1 Haziran 941 gününden 7 Haziran 941 gününe kadar devam edilecektir. Diğer subay ve askerî memurların yoklamaları 8 Haziran 941 gününden 20 Haziran 941 gününe kadar devam edilecektir. Yoklama günleri haftanın pazartesi, çarşamba, cuma günleri saat 8.30 dan 18 e kadar, salı ve persembe günleri öğleden sonra saat 14 den 18 e kadar aşağıda yazılı vesikalarla birlikte bizzat müracaat edeceklerdir.

1 — **Emekli subay ve memurlar:**
a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti,
b) Maaş resmî senedi (Beraat),
c) Varsa askerlik vesikası,
d) Herhangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması,
e) Sıhhî subaylarm diploma ve ihtisas vesikası,
f) İki adet 4,5 × 6 ebadında vesikalık fotograf,

2 — **Yedek subay ve askerî memurlar:**
a) Nüfus hüviyet cüzdanının tasdikli sureti,
b) Askerlik vesikası (Terhis tezkeresi, yedek subay diploması),
c) Herhangi bir fen şubesinde ihtisas yapmış ise diploması,
d) Sıhhî subaylarm diploma ve ihtisas vesikası,
e) İki adet 4,5 × 6 ebadında vesikalık fotograf,

Halen İstanbuldan haric mahallerde bulunan emekli ve yedek subaylarla askerî memurlar yukarıda yazılı vesikaların birer suretlerini bulundukları yerin askerlik şubesine müracaat ederek pul ilsak etmeksizin tasdik ettirip taahhütlü bir mektupla şubemize göndermiye mecburdurlar. Mektuplarında bulundukları mahallin açık adresini yazmakla mükelleftirler. Senelik ihtiyat yoklamasma iştirak etmiyen veya taşrada olanlar yukarıda yazılı vesika suretleriyle bulundukları yerleri bildirmiyenler 1076 sayılı kanunun 10 mad desine tevfikan elli lira para cezası tatbik edileceği ilân olunur.

★

Kadıköy Yerli Askerlik Subesinden: Yedinci kor mıntakasmdan Kadıköy mıntakasına yer değiştiren (330 — 150) sicilli emekli topçu yüzbaşısı Sükrü oğlu Mustafanm derhal Kadıköy şubesine müracaatı tebliğ olunur.

KAYIP: Rize nüfus memurluğundan aldığım ve içinde askerlik muamelem kayıtlı nüfus cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmamıstır. — **Rizenin Yeniköy mahallesinden 330 doğumlu Mustafa oğlu Reşit Demirer.**

KAYIP: Sürmene askerlik şubesinde sekizinci alayın üçüncü taburunun onuncu bölüğünde mukayyet bulunan askerî terhis tezkeremi kaybettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yok tur. — **Sürmenenin Kemerli köyünde 326 doğumlu Necip oğlu Recep.**

KAYIP: Kasımpaşa Bahriye Kumandanlığından almış olduğum askerlik terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü kalmamıştır. — **Akçaâbat kazasının Çavana kariyesinden Nezir oğullarından Mehmet oğlu Hayri, 315 doğumlu.**

TAN Gazetesi

İlân Fiyatları

	Krş
Başlık maktu olarak	750
1 inci sayfa santimi	500
2 „ „ „	300
4 „ „ „	100
5 „ „ „	75
İlân sayfasında „	50

Doktor **Hafız Cemal**
Dahiliye Mütehassısı
Pazardan baska her gün saat (2 — 6) ya kadar İstanbul Divanyolu No. 104.
Tel: 22398

Çocuklarınıza **SAF GIDA** Yediriniz
HASAN ÖZLÜ UNLARI

PİRİNÇ ÖZÜ
YULAF ÖZÜ
BUĞDAY ÖZÜ
İRMİK ÖZÜ
PATATES ÖZÜ
MISIR ÖZÜ
TÜRLÜ ÖZÜ
Mercimek ÖZÜ
BEZELYA ÖZÜ
BADEM ÖZÜ
ÇAVDAR ÖZÜ

VİTAMİN
KALORİ
KUVVET
SIHHAT
TABİÎ
HALİS

HASAN ÖZLÜ UNLARI dünyada mevcut çocuk gıdalarının en mükemmelidir. Çocukların Veşvü nemasına, diş çıkarmalarına, çabuk yürümelerine tesiri kat'idir.

BİR HAKİKAT! Sayın Müşterilerimizin Nazarı Dikkatine

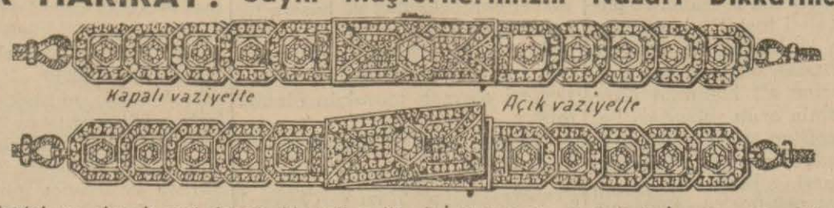

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile SİNGER SAATİ demektir, Çünkü: Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddütsüz SİNGER saati almalısınız ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takip eden her asrî kadın için kıymetli taşlariyle ve nefis işlemesiyle hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahip olmak âdeta bir saadettir.

SİNGER SAATİ Hoşa Gidecek En Makbul ve En Güzel **HEDİYELİKTİR**

No. 82 - A 200 Elmas ve 11 pırlantalı 500 Lira, EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.
Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır. İstanbulda şubemiz yoktur. Adres: SİNGER SAAT Mağazaları, İstanbul Eminönü, No. 8

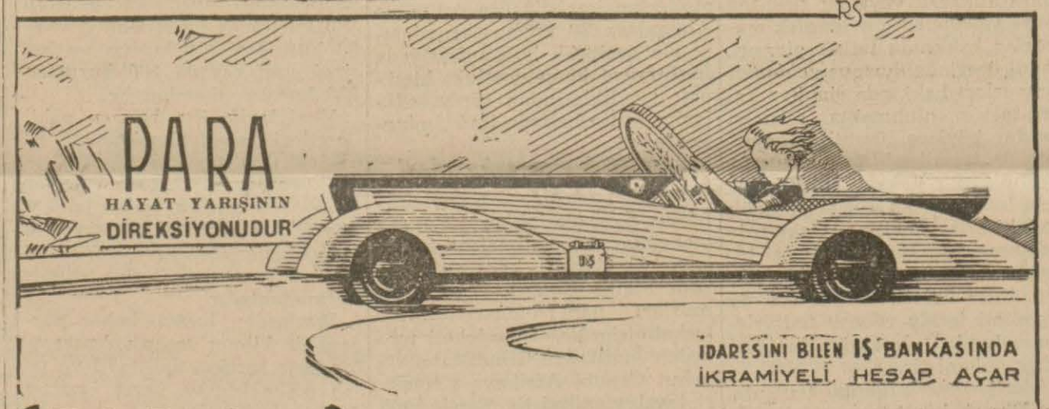

T. İş Bankası
Küçük Tasarruf Hesapları 1941
İKRAMİYE PLÂNI
Keşideler 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	Liralık	=2000.—Lira
3	„	1000	„	=3000.— „
2	„	750	„	=1500.— „
4	„	500	„	=2000.— „
8	„	250	„	=2000. „
35	„	100	„	=3500.— „
80	„	50	„	=4000.— „
300	„	20	„	=6000.— „

SÜMER BANK
Birleşik Pamuk İpliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi
Kayseri Bez Fabrikası Müdüriyetinden:

Fabrikamız Tamirhanesinde çalışmak üzere deneme neticesinde ve gösterecekleri ehliyete göre ücreti tesbit edilmek şartiyle (8) Tornacı (1) Frezeci (1) Pulanyacı (10) tesviyeci (6) döküm kalıpçısı (1) modelci alınacaktır.

İsteklilerin Fabrikamız müdürlüğüne şimdiye kadar çalıştıkları yerlerin bonservislerri ve hüsnü hal varakalariyle birlikte müracaatları ilân olunur.

CEP Doktoru
EVDE - YOLCULUKTA
LÜZUMLU SAĞLIK BİLGİLERİ
YAZAN
Dr. NURİ ERGENE
YEDİGÜN NEŞRİYATI
Alfabe sırasiyle bütün hastalıkların resimli olarak tedavisi ve tarifi. Her zaman, herkesin yanında bulunması lâzım olan bu güzel eser nefis ciltli olarak yalnız 1 liradır. Bütün bâyilerden isteyiniz. Toptan satış yeri: İstanbulda Yedigün idarehanesidir

İstanbul Asliye İkinci Hukuk Hâkimliğinden: 941/400 — Davacı Ali Şevket Erkün tarafından müddeaaleyh Yemiş civarı Tütüngümrük, Pangaltı No. 10 da maruf tuzlu balık tâciri Nihat ve Nuri Ali aleyhlerine açılan 552 lira 50 kuruşun tahsili davasından dolayı tebliği muktezi davetiyenin mumaileyh Nihatın yedek subay olarak askere gittiği tebliğ ilmühaberine verilen şerhten anlaşıldığından ve halihazır ikametgâhının da meçhul bulunması dolayısiyle ilânen tebliğine ve emri muhakemenin 16/6/941 saat 14,30 a tayinine mahkemece karar verilmiş olduğundan tayin edilen işbu gün ve saatte mumaileyhin mahkemeye gelmesi aksi takdirde hakkındaki muhakemenin gıyaben bakılacağı bir nüshası mahkeme divanhanesine asılmış olan davetiyenin tebliği makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

KAYIP: Fatih askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmamıştır. **Rizenin Hendem oğlu köyünden İdris oğlu 1314 doğumlu İsmail Mani.**

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden: İstanbulda bulunduğu anlaşılan Osmanıcık sorgu hâkimi Şerafettin Bilge'nin âcilen memuriyetimize müracaatı.

ARANIYOR

Mülga Posta Nezareti muhasebesinde memur iken mütareke senelerinde Galatada Voyvoda caddesinde diğer biri ile ortaklaşa icrayi ticaret etmiş olan Halim'in nerede olduğunu bilenlerin "TAN gazetesinde Münir Berik„ adresine bildirmeleri rica olunur.

KAYIP: Alemdar nüfus memurluğundan almış olduğum (Askerî durumum da icerisinde yazılı) nüfus kâğıdımı 16 Mayıs 941 cuma günü kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. — **Rize vilâyeti Karadere nahiyesi Kayabası köyünden Küskü oğullarından Süleyman oğlu Abdülkerim, 1316 doğumlu.**

KAYIP: Düzce askerlik şubesinden aldığım terhis vesikamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmamıstır. **Rizeli 1327 doğumlu İsmail oğlu Hüseyin.**

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden: İstanbulda olduğu anlasılan Bulanık hâkimi Naim Akdeniz'in âcilen memuriyetimize müracaatı.

Sahip ve Neşriyat müdürü Emin UZMAN, Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. TAN matbaası

C'est à DENTOL que je dois mon sourire éclatant!

C'est lui qui, tous les matins et tous les soirs, m'apporte une haleine fraîche, préserve l'émail de mes dents et leur confere un lumineux eclat.

Dentol

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi	Aylığı
Beyoğlu	Kuloğlu	Tornacıbaşı 3 cü handa	Vakıf	2 ci daire	25
„	„			8 ci „	33
Taksim	Acıçeşme	Kutlu	18/20	Ap. 3 cü daire	27
Galata	Kemankeş	6 cı Vakıf han	38	6 cı katta oda	5
„	„	„	37	„	5
„	„	„	34	„	13
„	„	„	33	„	6
„	„	„	32	„	6
„	„	„	31	„	6
„	„	„	30	„	6
„	„	„	21	5 ci dairı	6
„	„	„	28	„	6
„	„	„	29	„	6
„	„	„	15	„	6
„	„	„	14	„	12
„	Yenicami	M. A. Paşa han	40	Oda	16
„	„	„	4	„	12
Beşiktaş	Dikilitaş	Cami altında	4	Dükkân	2,50
Galata	Yenicami	M. A. Paşa han	30/3	„	25
K. Paşa	Bedrettin	Havuz kapısı	12	„	12
„	„	„	18	„	12
„	„	„	10	„	12
Hasköy	Abdüsselâm		16	„	4
Beyoğlu	Hüseyinaga	Serdarömer	56	„	18
„	„		58	„	6
Beşiktaş	Dikilitaş		6	„	3
Ortaköy	Vapur iskeles.		36	„	3
K. Paşa	H. H. Paşa	Dereboyu	27	„	27
Ortaköy	Dereboyu		69	„	12
K. Paşa	G. H. Paşa	Dereboyu	25	„	2,50
„	Camiikebir	Dört kuyu	22	„	6
„	Bedrettin	Havuz kapısı	6/8	„	3,50
„	„	„	5	„	1,50
„	G. H. Paşa	Kayık iskelesi	22	„	4
Galata	Kemankeş	Necatibey	264	„	8
Beşiktaş	Sinanpaşa	Neccarzade	5	Ev	15
Beyoğlu	Şahkulu	Erkânıharp	13/1	Dükkân	10

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 31/5/942 günü sonuna kadar kiraya verilecektir. İhalesi 28/5/941 günü saat 14 de yapılacağından, isteklilerin Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğüne müracaatları. (3876)

Müdanya Belediyesinden:

Mudanyada vapur iskelesi yanında ve deniz kenarmda belediye malı gazino ve lokanta üç sene müddetle kiraya verilecektir.

2 — Yazlık ve kışlık mahalleri ihtiva eden bu gazinonun yazlık kısmı 684 metre terbiinde olup 18 kameriye ile 3 × 27,5 metre terbiinde bir de sayeliği mevcut ve bunların üzerleri gayet sağlam renkli ve renksiz süslü baranda bezi ile örtülü bulunmaktadır.

3 — İhale 6 Haziran 941 Cuma günü saat 15 de Belediye Encümenince ve açık arttırma usuli ile yapılacaktır.

4 — İstekliler yazılı gün ve saatte muvakkat teminatları ile Encümene ve şartnamesini görmek istiyenler mesai saatleri içinde Belediye Muhasebesine müracaatları ilân olunur. (3956)

SİZİN DE TAKDİR ETTİĞİNİZ ÜZERE

Asrımızın modasının zarafet ve inceliğine inzimam eden üstad terzilerin mahareti, kadında gençliğe matuf şayani hayret bir beden tenasübü arzeder.

Fakat yüz ve onun hututu gevezedirler. Eğer bu noktaya lâzım gelen ihtimam gösterilmezse, seneler bu hatları başkalarına pek çabuk fark ettirirler. Bu, sizin bir sırrınızdır ki, ufak bir dikkatsizlik veya ihmal neticesi rakibelerinizin dikkat nazarından uzak kalamaz. İşte senelerin (bilhassa nazik ve hassas ciltlere musallat olan o tahripkâr senelerin) cildinize çizmekte olduğu on binlerce (bidayette gayri mahsüs) ince çizgilere ihmalkâr kalmayınız.

Zamanla cildinizi solduracak olan ve sizi pek çok defa vakitsiz harap eden bu arızaları akşam ve sabah KREM PERTEV'le yapacağınız ufak bir masajla refedinız. KREM PERTEV'in bu mucizesine yüz binlerce hemcinsiniz gibi siz de hayret ve memnuniyetle şahit olacaksınız. Göreceksiniz ki simanız, ebedî gençliğinizi herkese mağrurane söyliyecektir.

KREM PERTEV'in terkibindeki faal anasır en derin çizgileri bile izalede gecikmiyecektir. Bugünden itibaren siz de bir tüp KREM PERTEV'i tuvalet masanızda bulundurunuz. O, ayni zamanda sert rüzgârların ve kuvvetli güneşin en iyi muhafızıdır.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme idaresi İlânları

Yapılan eksiltmesi neticesinde talibi çıkmıyan ve muhammen bedeli 206500 lira olan 20 kamyon 3 otobüs ve bir Tank kamyonu ve yedekleri 30-5-1941 Cuma günü saat 15 te pazarlıkla Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin kanunun tayin ettiği vesikaları hâmilen ayni gün saat 15 e kadar komisyonda isbatı vücut etmeleri lâzımdır.

Şartnameler Ankarada malzeme dairesinde, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinde görülebilir. (3660)